

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ Α. ΙΩΑΝΝΟΥ - **ΚΩΣΤΑΣ Δ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**

**Οικονομολόγος PhD,
Μεσολαβητής Ο.ΜΕ.Δ.**

**Καθηγητής Νομικής Ε.Κ.Π.Α.,
Διαιτητής Ο.ΜΕ.Δ.**

**Οι συλλογικές διαπραγματεύσεις στην Ελλάδα
τα έτη 2011 και 2012**

Τάσεις, τομές και προοπτικές

Αθήνα

Απρίλιος 2013

Τη σύνταξη της παρούσας Μελέτης εισηγήθηκε προς το Δ.Σ. του Ο.ΜΕ.Δ. η Πρόεδρος του Οργανισμού, κα Βικτωρία Δούκα, τον Ιούνιο του 2012.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, στο πλαίσιο του εμπλουτισμού του έργου του Ο.ΜΕ.Δ. και σε συνέχεια του υφιστάμενου ερευνητικού του έργου, ενέκρινε την εισήγηση της Προέδρου και ανέθεσε την εκπόνηση της Μελέτης (12/7/2012), σε δύο Μελετητές, μέλη των Σωμάτων Μεσολαβητών και Διαιτητών.

Η Μελέτη παραδόθηκε τον Απρίλιο του 2013.

Η Μελέτη αυτή αναφέρεται στην εξέλιξη των συλλογικών διαπραγματεύσεων στην Ελλάδα τα έτη 2011 και 2012 και αποτελεί την δεύτερη κατά σειρά έκδοση στο πλαίσιο της ερευνητικής δραστηριότητας του Ο.ΜΕ.Δ. Τα συμπεράσματα της παρούσας παρουσιάστηκαν σε ημερίδα που πραγματοποιήθηκε από τον Ο.ΜΕ.Δ. στις 13/4/2013, στην Αθήνα.

Η πρώτη κατά σειρά έκδοση αφορούσε στις συλλογικές διαπραγματεύσεις τα έτη 1992-2010.

Οι Συγγραφείς – Μελετητές:

Χρήστος Α. Ιωάννου, Οικονομολόγος PhD, Μεσολαβητής

Κώστας Δ. Παπαδημητρίου, Καθηγητής Νομικής Ε.Κ.Π.Α., Διαιτητής

Επιμέλεια: Δέσποινα Βελισσαρίου, Διευθύντρια Ο.ΜΕ.Δ.

Σχεδιασμός Εξωφύλλου: Γεώργιος Γλωσσιώτης, Υπεύθυνος Βιβλιοθήκης Ο.ΜΕ.Δ.

Ο.ΜΕ.Δ. – Οργανισμός Μεσολάβησης και Διαιτησίας

Πλ. Βικτωρίας 7, 104 34 Αθήνα

τηλ.: 210-88.14.922, fax: 210-88.15.393, URL: www.omed.gr, ηλ. ταχ.: info@omed.gr

Αθήνα, Απρίλιος 2013

Ευχαριστίες

Η παρούσα μελέτη επιχειρεί να φωτίσει τις τρέχουσες εξελίξεις στις ελληνικές συλλογικές εργασιακές σχέσεις. Ευχαριστούμε τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.ΜΕ.Δ., την πρώην πρόεδρο κα Βικτωρία Δούκα και τον νυν πρόεδρο κο Άγγελο Ζησιμόπουλο για την ευκαιρία που μας έδωσαν να συμβάλουμε στην ανάλυση αυτών των εξελίξεων.

Η παρούσα μελέτη δεν θα ήταν δυνατόν να ολοκληρωθεί χωρίς την υποστήριξη και την συνεργασία των στελεχών του Ο.ΜΕ.Δ. Ευχαριστούμε γι' αυτό την κα Δ. Βελισσαρίου, την κα Ε. Ζερβού και την κα Δ. Ηλιοπούλου για την πολύτιμη βοήθειά τους. Ευχαριστούμε επίσης την κα Π. Στασινοπούλου, την κα Ο. Κατημερτζή, τον κο Γ. Κρέστο και την κα Α. Τετώρου.

Οι απόψεις και οι κρίσεις που εκφράζονται στη μελέτη δεν αντιπροσωπεύουν τις θέσεις του Ο.ΜΕ.Δ., της Διοίκησής του ή των Κοινωνικών Μερών που συμμετέχουν σε αυτόν. Εκφράζουν αποκλειστικά τους συγγραφείς της μελέτης αυτής.

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή.....	7
2. Οι αλλαγές στην δομή των Συλλογικών Διαπραγματεύσεων και στις Διαπραγματευτικές συμπεριφορές.....	9
2.1. Η Υποχώρηση των Κλαδικών και Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ.....	9
2.2. Η χαμηλή ροή ανανέωσης των ΣΣΕ και το μειούμενο απόθεμα των ΣΣΕ σε ισχύ...	13
2.3. Ο πολλαπλασιασμός των Επιχειρησιακών ΣΣΕ το 2012.....	17
2.4. Τομές στην δομή των Συλλογικών διαπραγματεύσεων;.....	19
2.5. Η κατανομή των Επιχειρησιακών ΣΣΕ του 2012 σε τόπους και κλάδους.....	22
2.6. Οι αλλαγές στις Διαπραγματευτικές Συμπεριφορές των Μερών	22
3. Τα αποτελέσματα των Συλλογικών Διαπραγματεύσεων το 2012.....	23
3.1. Ανάλυση του περιεχομένου των Κλαδικών και των Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ του 2012.....	23
3.2. Η διαμόρφωση των αποδοχών στις Επιχειρησιακές ΣΣΕ του 2012.....	24
3.3. Οι μειώσεις των αποδοχών με Επιχειρησιακές ΣΣΕ κατά είδος συνδικαλιστικής οργάνωσης και κατά κλάδο.....	26
3.4. Οι αναπροσαρμογές θεσμικών όρων εργασίας στις Επιχειρησιακές ΣΣΕ του 2012	30
3.5. Οι αναπροσαρμογές των όρων για το χρόνο εργασίας στις Επιχειρησιακές ΣΣΕ του 2012.....	32
3.6. Η διάρκεια ισχύος των Επιχειρησιακών ΣΣΕ του 2012.....	34
4. Ο Ο.ΜΕ.Δ. και οι Συλλογικές Διαπραγματεύσεις του 2011- 2012.....	36
4.1. Οι Κλαδικές και οι Ομοιοεπαγγελματικές ΣΣΕ του 2012 και ο Ο.ΜΕ.Δ.....	36
4.2. Ο πολλαπλασιασμός των Επιχειρησιακών ΣΣΕ και ο Ο.ΜΕ.Δ.....	37
4.3. Οι Διαιτητικές Αποφάσεις των ετών 2011 και 2012.....	39
5. Συμπεράσματα.....	41
Βιβλιογραφικές Αναφορές.....	43
Πίνακες.....	45

Εισαγωγή

Την περίοδο από το έτος 2010 και εντεύθεν πραγματοποιήθηκαν μεγάλες οικονομικές και νομοθετικές αλλαγές στην χώρα οι οποίες επηρέασαν και το περιβάλλον και την λειτουργία των συλλογικών διαπραγματεύσεων στην ελληνική οικονομία και κοινωνία, όπως και την εξέλιξή τους είτε εκτός είτε εντός των υπηρεσιών Μεσολάβησης και Διαιτησίας του Ο.ΜΕ.Δ.

Πέραν όσων αλλαγών είχαν ήδη προηγηθεί, νέες μεγάλες νομοθετικές και θεσμικές αλλαγές στο σύστημα συλλογικών διαπραγματεύσεων στην Ελλάδα έλαβαν χώρα στις αρχές του έτους 2012 (βλ. ν. 4046/2012, άρθρ. 1 παρ. 6 και ΠΥΣ 6/2012). Οι αλληπάλληλες αλλαγές στο νομοθετικό πλαίσιο των συλλογικών διαπραγματεύσεων έχουν περιγραφεί σε πρόσφατες Ετήσιες Εκθέσεις Απολογισμού του Ο.ΜΕ.Δ. (βλ. Εκθέσεις για τα έτη 2011 και 2012) καθώς και σε πλήθος εργασιών (μεταξύ άλλων βλ. Παπαδημητρίου, 2012).

Οι πρώτες ενδείξεις για την εξέλιξη των συλλογικών διαπραγματεύσεων κατά την διάρκεια του έτους 2012 συντείνουν, προς επιβεβαίωση των πρώτων εκτιμήσεων θεωρητικών (βλ. μεταξύ άλλων ΕΕΔ, 2012), στο ότι οι αλλαγές που επήλθαν με τον ν. 4046/2012 και την ΠΥΣ 6/2012, συνέβαλαν στο να μεταβληθούν άρδην οι παράμετροι και οι διαδικασίες των συλλογικών διαπραγματεύσεων στην Ελληνική οικονομία.

Η παρούσα μελέτη έχει ως αντικείμενο την εξέλιξη των συλλογικών διαπραγματεύσεων στην Ελλάδα κατά τα έτη 2011 και 2012, εντός και εκτός Ο.ΜΕ.Δ., υπό το φως των νομοθετικών και θεσμικών αλλαγών της περιόδου. Ειδικότερα έχει σκοπό να αξιολογήσει τις πρακτικές επιπτώσεις αυτών των αλλαγών μέσα από την περιγραφή, την ανάλυση και την αποτίμηση των εξελίξεων στις συλλογικές διαπραγματεύσεις, όπως αυτές οι επιπτώσεις μορφοποιήθηκαν στην πράξη, αφενός μέσω των ΣΣΕ κάθε είδους που ρύθμιζαν τους όρους αμοιβής και εργασίας στην Ελλάδα και αφετέρου εντός και εκτός των διαδικασιών Μεσολάβησης και Διαιτησίας του Ο.ΜΕ.Δ., κατά την διάρκεια του 2011 και του 2012.

Για την επίτευξη του σκοπού της η μελέτη βασίζεται:

πρώτον, στην ανάλυση της συνολικής εικόνας των αποτελεσμάτων των συλλογικών διαπραγματεύσεων, όπως εξελίχθηκαν εντός και εκτός των διαδικασιών του Ο.ΜΕ.Δ. κατά τα έτη 2011 και 2012,

δεύτερον, στην ανάλυση του περιεχομένου του συνόλου των ΣΣΕ που συνήφθησαν στην διάρκεια του 2012,

τρίτον, στην ανάλυση του συνόλου των υποθέσεων Μεσολάβησης και Διαιτησίας που χειρίστηκε ο Ο.ΜΕ.Δ. κατά τα έτη 2011 και 2012, και

τέταρτον, στην δειγματοληπτική ανάλυση υποθέσεων Μεσολάβησης και Διαιτησίας που χειρίστηκε ο Ο.ΜΕ.Δ. τα έτη 2009 και 2010, και την σύγκρισή τους ως προς τις διαπραγματευτικές συμπεριφορές με εκείνες των ετών 2011 και 2012.

Η μελέτη περιλαμβάνει τρεις ενότητες. Στην πρώτη αναλύονται οι αλλαγές στην δομή των συλλογικών διαπραγματεύσεων και στις διαπραγματευτικές συμπεριφορές των μερών κατά την περίοδο 2011-2012. Στην δεύτερη αναλύονται οι αλλαγές στο περιεχόμενο των ΣΣΕ που συνάπτονται ως αποτέλεσμα των συλλογικών διαπραγματεύσεων το 2011-2012. Στην τρίτη ενότητα εξετάζεται η επιρροή του Ο.ΜΕ.Δ. σε αυτές τις διαδικασίες.

Σημειώνεται ότι η μελέτη ξεκίνησε με την αναζήτηση και την καταγραφή των διαθέσιμων δεδομένων για την ευρύτερη περίοδο από το 2010 και εντεύθεν, αλλά τα ευρήματά της την προσανατόλισαν κατά προτεραιότητα σε ανάλυση των τομών και των τάσεων που εντοπίζονται αρχικά το 2011 και κυρίως το 2012.

2. Οι αλλαγές στην δομή των Συλλογικών Διαπραγματεύσεων και στις Διαπραγματευτικές Συμπεριφορές.

2.1. Η υποχώρηση των Κλαδικών και Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ

Η δομή των συλλογικών διαπραγματεύσεων στην Ελλάδα κατά την περίοδο 1990-2008 ήταν πολυεπίπεδη.

Στο πλαίσιο του ισχύοντος την περίοδο 1990-2008 πλαισίου συλλογικών διαπραγματεύσεων, συνήπτοντο «εκτός από την Εθνική Γενική ΣΣΕ, σχεδόν 100 Κλαδικές ΣΣΕ, σχεδόν 90 Ομοιοεπαγγελματικές ΣΣΕ και σχεδόν 150 Επιχειρησιακές ΣΣΕ. Σε αυτή τη δομή ... ο αριθμός των Κλαδικών ΣΣΕ είναι σταθερός σε ένα επίπεδο και παρουσιάζει μικρή αυξητική τάση, δείχνοντας ότι οι Κλαδικές ΣΣΕ βρίσκονται στο κέντρο της δομής του συστήματος των συλλογικών διαπραγματεύσεων και δημιουργούν τον «πυρήνα» της. Ο αριθμός των Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ είναι επίσης σταθερός αν και ενδέχεται να δημιουργείται πιθανή πτωτική τάση την τελευταία πενταετία, και ο αριθμός των Επιχειρησιακών ΣΣΕ χαρακτηρίζεται από αυξητική τάση μεταξύ του 1990-1999 και του 2000-2008» (Ιωάννου, 2011:767).

Αυτά τα συμπεράσματα και οι αντίστοιχες τάσεις που είχαν προκύψει από την ανάλυση των στατιστικών στοιχείων της περιόδου από τον Ιανουάριο 1992 έως και τον Σεπτέμβριο 2008, επιβεβαιώθηκαν με την ολοκλήρωση του έτους 2008. Κατά το έτος αυτό, καταγράφηκε ο μέγιστος αριθμός ΣΣΕ (462) της χρονικής περιόδου 1990-2008, δηλαδή από την έναρξη ισχύος του ν. 1876/1990, κυρίως λόγω αύξησης του αριθμού των επιχειρησιακών ΣΣΕ, σταθερότητα του αριθμού των Κλαδικών ΣΣΕ και μικρή υποχώρηση του αριθμού των Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ (βλ. Πίνακας 1), ήτοι επιβεβαίωση των τάσεων της προηγούμενης περιόδου.

Στην διάρκεια των ετών 2009-2010, καίτοι το 2010 εκδηλώθηκε ανοικτά η δημοσιονομική κρίση στην Ελλάδα και ακολούθησε η προσφυγή / υπαγωγή στο κοινό Πρόγραμμα ΕΕ-ΕΚΤ-ΔΝΤ, η δομή των συλλογικών διαπραγματεύσεων, εξελίχθηκε με βάση τα προαναφερθέντα χαρακτηριστικά, επιβεβαιώνοντας τους μέσους όρους, αλλά και τις τάσεις της ευρύτερης περιόδου ισχύος του ν. 1876/1990.

Με άλλα λόγια, ενώ έως και το 2010 η συνολική δομή των συλλογικών διαπραγματεύσεων στην Ελλάδα βασίζεται στην σύναψη της ΕΓΣΣΕ, στην σταθερή αναπαραγωγή των περί τις 100 Κλαδικών ΣΣΕ, την μικρή μείωση των Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ και την αργόσυρτη, αλλά εμφανή αυξητική τάση

των Επιχειρησιακών ΣΣΕ, το 2010 παρατηρείται μια νέα αύξηση του αριθμού των Επιχειρησιακών ΣΣΕ (227 ΣΣΕ και 11 Δ.Α.).

Σημαντικές αλλαγές στην δομή των συλλογικών διαπραγματεύσεων στην Ελλάδα φαίνεται επίσης ότι αρχίζουν να εκδηλώνονται μετά το 2010. Αυτές οι αλλαγές φαίνεται να αναπτύσσονται εκθετικά κατά τα έτη 2011-2012, ως αποτέλεσμα της αλλαγής οικονομικού κλίματος και των αλληπάλλληλων νομοθετικών παρεμβάσεων στο σύστημα συλλογικών διαπραγματεύσεων, παρεμβάσεων, οι οποίες κορυφώνονται τον Φεβρουάριο του 2012.

Οι αλλαγές δεν συνίστανται απλά στην μείωση του αριθμού των ΣΣΕ κατά είδος. Άλλωστε η σύγκριση του αριθμού των ΣΣΕ, και η μείωσή τους που φαίνεται να συμβαίνει ανάμεσα στα έτη 2010, 2011 και 2012, συνολικά και ανά είδος, δεν είναι επαρκής δείκτης της αλλαγής στις συλλογικές διαπραγματεύσεις και στην δομή τους. Μεγάλος αριθμός των ΣΣΕ που συνήφθησαν το 2010, ήταν, ακολουθώντας το πρότυπο της χρονικής διάρκειας ισχύος της ΕΓΣΣΕ 2010-2012, διετούς ή τριετούς διάρκειας, οπότε η μείωση του αριθμού των ΣΣΕ το 2012, σε σχέση με το 2010, ήταν αναμενόμενη.

Όμως τα συγκριτικά μεγέθη του αριθμού των ΣΣΕ ανά είδος για το 2012 προϋδεάζουν προς την πιθανή ριζική αλλαγή της δομής των συλλογικών διαπραγματεύσεων στην Ελλάδα.

Στην διάρκεια του 2012 συνήφθησαν, κατατέθηκαν στο Υπουργείο Εργασίας και αναρτήθηκαν στην σχετική ιστοσελίδα του Υπουργείου Εργασίας μόνον 29 Κλαδικές και Ομοιοεπαγγελματικές ΣΣΕ, ενώ το 2012 μόνον 8 υποθέσεις συλλογικών διαπραγματεύσεων ρυθμίσθηκαν με Διαιτητικές Αποφάσεις. Παράλληλα όμως παρατηρείται και πολλαπλασιασμός του αριθμού των Επιχειρησιακών ΣΣΕ. Κατά την διάρκεια του 2012 κατατέθηκαν στο Υπουργείο Εργασίας και αναρτήθηκαν στην σχετική ιστοσελίδα του Υπουργείου Εργασίας 976 Επιχειρησιακές ΣΣΕ.

Οι αλλαγές στην δομή των συλλογικών διαπραγματεύσεων που φαίνεται να αρχίζουν την περίοδο 2011-2012 είναι πλέον ριζικές και ραγδαίες. Δηλαδή, δεν είναι ανάλογες με την συγκριτικά μικρή και σταδιακή μεταβολή που είχε συντελεσθεί μετά την ψήφιση του ν.1876/1990 έναντι του προϋφιστάμενου συστήματος του ν.3239/1955 και της πολυεπίπεδης και «ενδιάμεσης» δομής συλλογικών διαπραγματεύσεων (βασισμένης στις Κλαδικές και Ομοιοεπαγγελματικές) που την χαρακτήριζαν επί δεκαετίες¹.

¹ Βλ. Ιωάννου 2011: 766-767.

Κύρια χαρακτηριστικά αυτών των ριζικών αλλαγών που διαφαίνονται από τα στοιχεία της περιόδου μετά το 2011 και κυρίως του 2012, είναι αφενός η ραγδαία αποκέντρωση των συλλογικών διαπραγματεύσεων προς το επίπεδο επιχειρήσεων, και αφετέρου η ταυτόχρονη υποχώρηση του βαθμού κάλυψης της αγοράς εργασίας με ρυθμίσεις προερχόμενες από Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας, Κλαδικές και Ομοιοεπαγγελματικές.

Το 2012, σε συνθήκες βαθύτατης οικονομικής κρίσης και σε συνδυασμό με τις αλλεπάλληλες νομοθετικές παρεμβάσεις, πραγματοποιείται λοιπόν η ραγδαία αποκέντρωση των συλλογικών διαπραγματεύσεων, φαινόμενο που φαίνεται να αποτελεί την πρώτη διάσταση των ριζικών μεταβολών στην δομή των συλλογικών διαπραγματεύσεων και στις συλλογικές εργασιακές σχέσεις στην Ελλάδα.

Η δεύτερη διάσταση αυτών των μεταβολών συνίσταται στην διαφαινόμενη έκλειψη (προσωρινή ή οριστική;) της Διαιτησίας ως μέσου ρύθμισης των συλλογικών διαφορών και ειδικότερα ως μέσου ρύθμισης σημαντικού μέρους των Κλαδικών και των Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ².

Από τον μέσο όρο της έκδοσης ετησίως 50 Διαιτητικών Αποφάσεων τα προηγούμενα χρόνια, παρατηρείται το 2011 η πρώτη μεγάλη μείωση με 27 Δ.Α. και συνεχίζεται το 2012 με 8 Δ.Α.. Σημειωτέον πάντως ότι οι Διαιτητικές Αποφάσεις του 2012 εξεδόθησαν πριν την κατάργηση της δυνατότητας μονομερούς προσφυγής στην Διαιτησία τον Φεβρουάριο 2012 με τον ν. 4046/2012 και την ΠΥΣ 6/2012. Μετά το Φεβρουάριο 2012 δεν εκδίδεται πλέον καμιά διαιτητική απόφαση.

Η αρχική υποχώρηση του αριθμού των Δ.Α. συνδέεται με τις νομοθετικές παρεμβάσεις και τις αλλαγές στο αντικείμενό της (βλ. άρθρ. 14 ν. 3899/2010 σύμφωνα με το οποίο «Η προσφυγή στη διαιτησία περιορίζεται στον καθορισμό βασικού ημερομισθίου ή/και βασικού μισθού. Για τα λοιπά θέματα μπορεί να συνεχιστεί οποτεδήποτε η συλλογική διαπραγμάτευση προκειμένου να συναφθεί συλλογική σύμβαση εργασίας»). Η εν συνεχεία έκλειψή της συνδέεται με την αλλαγή στον τρόπο προσφυγής στην Διαιτησία (βλ. ν. 4046/2012), δηλαδή το ότι απαιτείται έκτοτε, σε κάθε περίπτωση, η συναίνεση και των δύο πλευρών της συλλογικής διαπραγμάτευσης.

² Βλ. Ιωάννου 2012. Κατά μέσο όρο το 1/4 των Κλαδικών ΣΣΕ και το 1/3 των Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ εξαρτιόταν από την προσφυγή στην Διαιτησία του ν. 1876/1990 όπως ίσχυε την περίοδο 1992-2010.

Η διαφαινόμενη έκλειψη της Διαιτησίας ως τρόπου επίλυσης συλλογικών διαφορών έρχεται να επηρεάσει και το βαθμό κάλυψης της αγοράς εργασίας από συλλογικές ρυθμίσεις, και να ενισχύσει τα ερωτήματα όσον αφορά την πιθανότητα και την δυνατότητα ανανέωσης σημαντικού αριθμού Κλαδικών και Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ, οι οποίες τα τελευταία χρόνια ανανεώνονταν συστηματικά μέσω της προσφυγής ή του ενδεχομένου προσφυγής στις υπηρεσίες της Διαιτησίας του Ο.ΜΕ.Δ³.

Η «συνολική εικόνα» που προκύπτει από τα στοιχεία του Πίνακα 1 μόνον μερικώς μπορεί πλέον να σκιαγραφήσει τις πιθανές νέες τάσεις στην δομή των συλλογικών διαπραγματεύσεων στην Ελλάδα.

Εν προκειμένω, η περίοδος 2011-2012 διαφαίνεται ότι ενδέχεται να είναι μια περίοδος τομής ή μετάβασης σε μια διαφορετική δομή και λειτουργία των συλλογικών διαπραγματεύσεων. Όμως προκειμένου να αξιολογηθούν οι εξελίξεις των ετών 2011-2012, είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι ήδη βρίσκονταν σε ισχύ ικανός αριθμός ΣΣΕ προγενεστέρων ετών, κυρίως του 2010, έτος κατά το οποίο έλαβε χώρα η ανανέωση μεγάλου αριθμού ΣΣΕ που παρέμειναν στη συνέχεια σε ισχύ και το 2011 και το 2012, ακολουθώντας το υπόδειγμα της διάρκειας ισχύος της ΕΓΣΣΕ 2010-2012, η οποία επίσης ανανεώθηκε τον Μάιο του 2010.

Η διαφαινόμενη λοιπόν αλλαγή στην δυνατότητα ανανέωσης των ΣΣΕ που παρατηρείται το 2011 και, κυρίως, το 2012 δεν σημαίνει ότι ο αριθμός των ΣΣΕ που συνήφθησαν κατ' έτος το 2011 και το 2012 ισοδυναμεί με τον αριθμό των ΣΣΕ που ήταν σε ισχύ την αντίστοιχη περίοδο. Το ίδιο άλλωστε ίσχυσε και σε προγενέστερες περιόδους, όταν δηλαδή ο αριθμός των ετησίως αναπαραγομένων ΣΣΕ δεν συνέπιπτε με τον αριθμό των σε ισχύ ΣΣΕ, καθώς υπήρχε πλήθος ΣΣΕ που, ακολουθώντας το υπόδειγμα χρονικής διάρκειας της ΕΓΣΣΕ, ήταν διετούς διάρκειας, ενώ υπήρχαν και ΣΣΕ αορίστου διάρκειας. Απλά η περιοδικότητα και η τακτική ανανέωσή τους, βάσει του χρόνου κατάθεσης τους στις υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας, παρείχαν αρκετές ενδείξεις για την περιγραφή των διαστάσεων και των τάσεων στην πολυεπίπεδη δομή των συλλογικών διαπραγματεύσεων στην Ελλάδα. Τώρα τα στοιχεία του Πίνακα 1 για το 2011 και το 2012, παρέχουν⁴ σοβαρές ενδείξεις

³ Βλ. Ιωάννου, Ζησιμόπουλος, Κατρούγκαλος, Φωτόπουλος, 2011, αναλυτικό πίνακα των ΣΣΕ για τις οποίες υπήρχε επαναλαμβανόμενη προσφυγή στις υπηρεσίες Μεσολάβησης και Διαιτησίας του Ο.ΜΕ.Δ. (Πίνακας 5, σελίδα 155).

⁴ Παρά τους ερμηνευτικούς περιορισμούς τους, καθώς εκεί οι αριθμοί των ΣΣΕ καταγράφονται βάσει του χρόνου που κάθε ΣΣΕ δημοσιεύθηκε/αναρτήθηκε από τις υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας

ότι μειώνεται ο βαθμός ανανέωσης όσων Κλαδικών και Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ είχαν ήδη λήξει.

Από την ανάλυση των διεπιχειρησιακών ΣΣΕ που κατατέθηκαν στις υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας το 2012, διαπιστώνεται ότι ο αριθμός των Κλαδικών ΣΣΕ που υπεγράφησαν κατά το 2012 μειώθηκε σημαντικά. Βεβαίως δεν ανέμενε κανείς να φθάσει σε πολύ μεγάλο αριθμό, καθώς πολλές Κλαδικές ΣΣΕ βρίσκονταν ήδη σε ισχύ ακολουθώντας το ρυθμό της 3ετούς ΕΓΣΣΕ. Όμως ο αριθμός αυτός είναι αναλογικά χαμηλότερος και από τον συνήθη ετήσιο αριθμό ανανέωσης Κλαδικών ΣΣΕ.

Οι επιτελούμενες αλλαγές επιβάλλουν διαφορετική μεθοδολογική προσέγγιση των στοιχείων που αφορούν τις συλλογικές διαπραγματεύσεις και τις ΣΣΕ στην Ελλάδα.

2.2. Η χαμηλή ροή ανανέωσης των ΣΣΕ και το μειούμενο απόθεμα των ΣΣΕ που βρίσκονται σε ισχύ.

Οι πληροφορίες και η διάρθρωση του Πίνακα 1 θα ήταν καλύτερα αξιοποιήσιμες, και σε μεγαλύτερο βαθμό επαρκείς, για την διάγνωση εξελίξεων και τάσεων εάν υπήρχαν συνθήκες «κανονικής αναπαραγωγής» και «κανονικής ροής» των κάθε είδους ΣΣΕ σε μία ορισμένη διαδικασία ανανέωσής τους και με μία αργόσυρτα εξελισσόμενη δομή συλλογικών διαπραγματεύσεων, όπως αυτές ίσχυσαν κατά την περίοδο 1992-2009.

Αυτή η «κανονικότητα» βασιζόταν στην αλληλουχία των διαδικασιών του ν. 1876/1990, όπως αυτός ίσχυσε έως το 2009, δηλαδή την δυνατότητα προσφυγής στην Μεσολάβηση μετά από την πρόσκληση της μιας πλευράς (κατά κανόνα από την εργατική πλευρά προς την εργοδοτική), την επίκληση αποτυχίας στις απευθείας συλλογικές διαπραγματεύσεις, και, εν συνεχεία, τη δυνατότητα μονομερούς προσφυγής στην Διαιτησία, είτε μέσω, και λόγω, «Άρνησης Μεσολάβησης», είτε μέσω, και λόγω, «αποδοχής της Πρότασης του Μεσολαβητή».

Αυτή η «κανονικότητα» αρχικά ανατρέπεται το 2011 (με το άρθρο 14 ν. 3899/2010), και εν συνεχεία το 2012 καταργείται (με το άρθρο 1 παρ. 6 ν. 4046/2012 και την ΠΥΣ 6/28.2.2012). Αυτή η τομή στην διαδικασία διεξαγωγής των συλλογικών διαπραγματεύσεων σύναψης και αναπαραγωγής

αφού κατετέθη σε αυτές (Υπουργείο Εργασίας ή ΣΕΠΕ), και όχι βάσει του χρόνου που αυτή συνήφθη-υπεγράφη, ούτε βάσει της περιόδου ισχύος της.

των ΣΣΕ καθιστά αναγκαία την εξέταση των εξελίξεων και από μια άλλη συμπληρωματική οπτική, πλέον αυτής των ετησίως δημοσιευόμενων από το Υπουργείο Εργασίας ΣΣΕ.

Η προσέγγιση που προκύπτει από τα στοιχεία του Πίνακα 1, βάσει των οποίων επί σειρά ετών περιγράφονταν οι εξελίξεις στην δομή των συλλογικών διαπραγματεύσεων⁵, αφορά την ροή των ΣΣΕ στο σύστημα καταγραφής των ΣΣΕ του Υπουργείου Εργασίας. Βασίζεται στον κύκλο: σύναψη ΣΣΕ-κατάθεσή της στις υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας-δημοσίευσή της (πλέον ανάρτησή της στην ιστοσελίδα) από τις υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας⁶.

Γι αυτό το λόγο, είναι αναγκαία η συμπληρωματική οπτική που αφορά στην εισαγωγή στην μεθοδολογία της παρακολούθησης και ανάλυσης των εξελίξεων στο σύστημα συλλογικών διαπραγματεύσεων, του κριτηρίου του αποθέματος ΣΣΕ που ισχύουν στην αγορά εργασίας.

Αυτές οι μεθοδολογικές και διαχειριστικές διαφορές οι οποίες πλέον δεν οδηγούν σε ακριβή πληροφορία για την ροή των ΣΣΕ στο σύστημα συλλογικών διαπραγματεύσεων και, κυρίως, οι ριζικές και ραγδαίες αλλαγές που πραγματοποιούνται στην δομή και στις διαδικασίες των συλλογικών διαπραγματεύσεων καθιστούν, από τούδε και εις το εξής, σημαντική την διάκριση μεταξύ ροής και αποθέματος ΣΣΕ που λειτουργούν στην ελληνική αγορά εργασίας.

Ο Πίνακας 1 παρέχει μεν πληροφορίες για την ροή των ΣΣΕ κατ' έτος, όμως από τον Φεβρουάριο 2012, λόγω των αλλαγών στην διαδικασία λήξης της ισχύος των ΣΣΕ και, επιπλέον, λόγω των επιπτώσεων αυτής της λήξης (συντομότερη περίοδος παράτασης ισχύος, μετάπτωση όρων συλλογικής σύμβασης σε ατομικούς όρους σε περιορισμένες οικονομικές παροχές και

⁵ Βλ. Απολογισμοί Ετήσιοι Ο.ΜΕ.Δ. (διάφορα έτη), Ιωάννου 2011, Yannakourou & Soumeli 2004, Καψάλης 2013.

⁶ Όμως σε συνθήκες διατάραξης ή μεταβολής ενός τρόπου ανανέωσης των ΣΣΕ, το κρίσιμο δεν είναι πλέον ο χρόνος ανάρτησής τους, ο οποίος δημιουργεί πλέον ερμηνευτικούς περιορισμούς, αλλά ο χρόνος σύναψής τους και ο χρόνος ισχύος τους. Οι περιορισμοί πληροφόρησης που προκύπτουν από το ότι στα στοιχεία του Πίνακα 1 οι ΣΣΕ καταγράφονται μόνο βάσει του χρόνου που κάθε ΣΣΕ κατετέθη στις υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας (ΣΕΠΕ), έχουν σαν αποτέλεσμα ΣΣΕ που έχουν συναφθεί π.χ. στην διάρκεια του 2012 και ισχύουν για το 2012 αλλά κατατέθηκαν στις υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας (ΣΕΠΕ) κατά το 2013, να μην καταγράφονται ως ΣΣΕ του 2012, αλλά ως ΣΣΕ του 2013. Τέτοιο πρόσφατο παράδειγμα είναι η Κλαδική ΣΣΕ Τσιμεντοβιομηχανίας η οποία ισχύει από 1.1.2012 έως 31.12.2012, υπεγράφη στις 4.12.2012 αλλά κατατέθηκε στις υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας (ΣΕΠΕ) στις 21.1.2013 και αναλόγως αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εργασίας στην κατηγορία Κλαδικές ΣΣΕ 2013. Με βάση την «παραδοσιακή» καταγραφή δεν λογίζεται στις ΣΣΕ του 2012, καίτοι αφορά το 2012, αλλά λογίζεται στις ΣΣΕ του έτους 2013, ενώ όμως αφορά και ισχύει (ίσχυσε) το 2012, αν και υπεγράφη τις τελευταίες ημέρες του 2012.

επιδόματα, βάσει του άρθρου 2 της ΠΥΣ 6 – 28.2.2012), κατέστη κρίσιμη η παρακολούθηση και του αποθέματος των ΣΣΕ που ισχύουν στην αγορά εργασίας, κυρίως των Κλαδικών και των Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ.

Ίσως μάλιστα η παρακολούθηση του αποθέματος των ΣΣΕ είναι πλέον κρίσιμη, σε σχέση με την παρακολούθηση της ροής, δεδομένου ότι η ροή των ΣΣΕ εμφανίζει ασυνέχειες λόγω των δυσκολιών ανανέωσης αρκετών εκ των Κλαδικών και των Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ.

Με σκοπό να εισαχθεί στην ανάλυσή μας, για την πορεία των συλλογικών διαπραγματεύσεων στην Ελλάδα το 2011 και το 2012, και στην σχετική συζήτηση, από τούδε και εις το εξής, η προσέγγιση και του αποθέματος των ΣΣΕ που τελούν εν ισχύ στην ελληνική αγορά εργασίας, παρουσιάζεται στον Πίνακα 2 το σύνολο των Κλαδικών και των Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ που τελούν σε ισχύ την 14^η Φεβρουαρίου 2013 και ο χρόνος λήξης της ισχύος αυτών.

Σοβαρές ενδείξεις τομής και ριζικής αλλαγής στην δομή των συλλογικών διαπραγματεύσεων στην Ελλάδα με αφετηρία το 2012, η οποία όμως θα γίνει εμφανής, εάν επαληθευθεί, κυρίως στην διάρκεια του 2013, αποτελούν τα στοιχεία πρώτον, της ετήσιας ροής και ανανέωσης των ΣΣΕ (Πίνακας 1) και δεύτερον του αποθέματος (Πίνακας 2) των Κλαδικών και Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ που βρίσκονται σε ισχύ μετά την 14.2.2013 (επιλέγεται αυτή η ημερομηνία ως ορόσημο λόγω της αυτόματης λήξης ΣΣΕ παλαιότερων ετών σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 2 παρ. 2 και 3 της ΠΥΣ 6/2012).

Μεταξύ των μεγεθών του Πίνακα 1 και του Πίνακα 2 προκύπτει ένα σημαντικό κενό ανανέωσης προγενέστερων Κλαδικών και Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ, στο οποίο αποτυπώνεται η τομή και η ριζική αλλαγή. Η εν λόγω τομή και η ριζική αλλαγή συνδέεται με την εκκρεμότητα ανανέωσης μεγάλου αριθμού, πλέον των 100, Κλαδικών και Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ. Στον Πίνακα 3 παρουσιάζεται το σύνολο των ΣΣΕ, Κλαδικών και Ομοιοεπαγγελματικών, των οποίων η ισχύς έχει λήξει έως την 14.2.2013 και οι οποίες δεν έχουν ανανεωθεί.

Από τον συνδυασμό των στοιχείων του Πίνακα 2 και του Πίνακα 3 προκύπτει μία αναλυτική εικόνα ποιοι κλάδοι και ποια επαγγέλματα «καλύπτονται» από ισχύουσα ΣΣΕ, όπως και η εικόνα ποιοι κλάδοι και ποια επαγγέλματα βρίσκονται ενώπιον εκκρεμότητας ως προς την συλλογική ρύθμιση των όρων αμοιβής και εργασίας τους, δηλαδή με συλλογικές συμβάσεις των οποίων έχει

λήξει η ισχύς και βρίσκονται στο στάδιο της παράτασης ισχύος των όρων αυτής ή στο στάδιο της μετενέργειας.

Σε αρκετές περιπτώσεις λόγω του εύλογου χρόνου που έχει παρέλθει από την λήξη ισχύος των ΣΣΕ Κλαδικών και Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ, πράγματι παραμένει υπαρκτό το ερώτημα εάν το σύνολο ή το μεγαλύτερο μέρος από το πλήθος των Κλαδικών και Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ, βάσει των οποίων ρυθμίζονταν οι όροι αμοιβής και εργασίας στην ελληνική αγορά εργασίας κατά την περίοδο 1990-2011, θα ανανεωθούν.

Μένει δηλαδή να αποσαφηνισθεί από τις εξελίξεις των συλλογικών συμπεριφορών και των συλλογικών διαπραγματεύσεων εάν η αναπαραγωγή τους ή μη συνδέεται απλά με τη διαμόρφωση συγκεκριμένων όρων αμοιβής και εργασίας βάσει των οποίων αυτές θα συνομολογηθούν. Εάν δηλαδή, ενδεχομένως, μετά από μία περίοδο προσαρμογής των αρχικών διαπραγματευτικών θέσεων τους, τα κατά το παρελθόν συμβαλλόμενα μέρη θα οδηγηθούν τελικά σε νέες ισορροπίες για την ανανέωση των συμβάσεων, επαναπροσδιορίζοντας νέους όρους αμοιβής και εργασίας, τροποποιώντας και ανανεώνοντας το περιεχόμενο των προγενεστέρων Κλαδικών και Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ, στο ίδιο ή παρόμοιο πεδίο ισχύος αυτών, με τα ίδια συμβαλλόμενα μέρη.

Ή εάν αντίθετα για ορισμένες, λιγότερες ή περισσότερες, από αυτές τις Κλαδικές και Ομοιοεπαγγελματικές ΣΣΕ προέκυψε ή υπάρχει και βαθύτερος δομικός λόγος αδυναμίας ανανέωσής τους. Οι εξελίξεις στην διάρκεια του έτους 2013 θα παράσχουν σαφέστερες ενδείξεις για να απαντηθεί το ερώτημα αυτό. Η ανάλυση των εξελίξεων της περιόδου 2011-2012 σε σύγκριση και με την εμπειρία των συλλογικών διαπραγματεύσεων 2009-2010 στα πλαίσια του Ο.ΜΕ.Δ. παρέχουν πρώτες ενδείξεις για την εμφάνιση δύο φαινομένων: αφενός της απλής συγκυριακής διαπραγματευτικής ασυμφωνίας μεταξύ των μερών (συγκυριακό αίτιο), αφετέρου της γενικότερης διαπραγματευτικής αδυναμίας (δομικό αίτιο) των μερών. Τα θέματα αυτά αναλύονται σε επόμενες ενότητες της μελέτης.

2.3. Ο πολλαπλασιασμός των Επιχειρησιακών ΣΣΕ το 2012.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Πίνακα 1 το 2012 παρατηρείται μία εκρηκτική αύξηση στην σύναψη Επιχειρησιακών ΣΣΕ και πολλαπλασιασμός του αριθμού τους. Το 2012 κατατίθενται έτσι στο Υπουργείο Εργασίας 976 Επιχειρησιακές ΣΣΕ, έναντι 179 το 2011 και 238 το 2010. Στο παρελθόν, κατά την περίοδο ισχύος του ν. 1876/1990, ο υψηλότερος προηγούμενος αριθμός Επιχειρησιακών ΣΣΕ είχε καταγραφεί το 1996 με 245.

Ο πολλαπλασιασμός των Επιχειρησιακών ΣΣΕ συνδέεται με την μεταβολή του νομικού πλαισίου σύναψης συλλογικών συμβάσεων εργασίας. Ειδικότερα, στις 27.10.2011 δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και άρχισε να ισχύει ο ν. 4024/2011, με το άρθρο 37 του οποίου επήλθαν σημαντικές μεταβολές στο σύστημα των συλλογικών συμβάσεων καθώς

- (α) θεσπίσθηκε η δυνατότητα κατάρτισης Επιχειρησιακών Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας και από Ενώσεις Προσώπων,
- (β) καταργήθηκαν οι Ειδικές Επιχειρησιακές ΣΣΕ,
- (γ) θεσπίσθηκε η δυνατότητα κατάρτισης Επιχειρησιακών ΣΣΕ και σε επιχειρήσεις με λιγότερους από 50 εργαζομένους.

Αποτέλεσμα αυτής της μεταβολής είναι ότι κατά την διάρκεια του 2012 αυξάνεται, όπως σημειώσαμε, ραγδαία ο αριθμός των Επιχειρησιακών ΣΣΕ. Η παραχώρηση ικανότητας σύναψης Επιχειρησιακών ΣΣΕ και σε Ενώσεις Προσώπων, όπως και το ότι κατέστη πλέον δυνατή η σύναψη Επιχειρησιακών ΣΣΕ και σε μικρές επιχειρήσεις, τροφοδότησε μήνα-μήνα την τάση πολλαπλασιασμού των Επιχειρησιακών ΣΣΕ.

Η διαδικασία σύναψης πολλαπλασίου, έναντι των παρελθόντων ετών, αριθμού Επιχειρησιακών ΣΣΕ αρχίζει τον Νοέμβριο 2011 με την ψήφιση του ν. 4024/2011 και επιταχύνεται κυρίως με την ψήφιση του ν. 4046/2012 (Πίνακας 4)⁷.

Σε αυτήν την διαδικασία υφίστανται πλέον στην εργατική πλευρά δύο συνιστώσες: τα Επιχειρησιακά Σωματεία και οι Ενώσεις Προσώπων. Το 2012

⁷ Σημειωτέον ότι τα στοιχεία του Πίνακα 4 αφορούν τον χρόνο σύναψης και υπογραφής των Επιχειρησιακών ΣΣΕ και όχι τον χρόνο κατάθεσης της Επιχειρησιακής ΣΣΕ στις υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας – για αυτό και δεν ταυτίζονται, ούτε ισούνται, με τα στοιχεία του Πίνακα 1. Είναι όμως χρησιμότερο να γνωρίζουμε πότε και πως συνήφθησαν - παρήχθησαν αυτές οι πολλαπλάσιες Επιχειρησιακές ΣΣΕ, παρά το πότε κατατέθηκαν στις υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας και αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα του.

το μεγαλύτερο μέρος αυτών των Επιχειρησιακών ΣΣΕ (72,6%) συνάπτεται από Ενώσεις Προσώπων, ενώ από Επιχειρησιακά Σωματεία συνάπτεται μόλις το 17,4% των Επιχειρησιακών ΣΣΕ. Ένας σημαντικός αριθμός (9,9%) συνάπτεται από πρωτοβάθμια Κλαδικά-Τοπικά Σωματεία. Το μεγαλύτερο μέρος αυτών των Επιχειρησιακών ΣΣΕ των Πρωτοβάθμιων Σωματείων αφορά στις 92 «Επιχειρησιακές Τοπικές ΣΣΕ Ναυπηγοεπισκευαστικών Εργασιών Νομών Πειραιά – Αττικής και Νήσων για εργασίες που γίνονται σε πλοία και βιομηχανικές εγκαταστάσεις, πλωτά και μη μέσα, είτε αυτά βρίσκονται στην θάλασσα είτε στην ξηρά» τις οποίες συνάπτουν με κάθε ξεχωριστή επιχείρηση το Συνδικάτο Μετάλλου Πειραιά, η Πανελλήνια Ένωση Αμμοβολιστών – καθαριστών – βαφέων κλπ., το Σωματείο Ηλεκτρολόγων Επισκευών Εγκαταστατών Πειραιά, και το Σωματείο Κατεργασίας Ξύλου και Ναυπηγοξυλουργών. Τέλος, μία Επιχειρησιακή ΣΣΕ συνάπτεται από Ομοσπονδία. Πρόκειται για την ΓΕΝΟΠ ΔΕΗ, η οποία συνήψε στις 13.6.2012 Επιχειρησιακή ΣΣΕ για τους όρους αμοιβής και εργασίας των εργαζομένων στην εταιρεία «Διαχειριστής του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας - ΔΕΔΔΗΕ»⁸.

Μοχλός πολλαπλασιασμού των Επιχειρησιακών ΣΣΕ τους τελευταίους δύο μήνες του 2011 και, κυρίως, το πρώτο εξάμηνο του 2012 (και κατά μία έννοια μοχλός επέκτασης της επιχειρησιακής διαπραγμάτευσης) καθίσταται πρωτευτόνως η Ένωση Προσώπων. Είναι χαρακτηριστικό ότι σε περίπτωση απουσίας Επιχειρησιακού Σωματείου δεν επιλέγεται η σύναψη με Πρωτοβάθμιο Σωματείο, όπως θα ήταν δυνατόν σύμφωνα με τις ισχύουσες ρυθμίσεις (άρθρο 3 παρ. 5 ν. 1876/1990), αλλά επιλέγεται η Ένωση Προσώπων, η οποία προφανώς ιδρύεται για το σκοπό αυτό.

Ένας σοβαρός παράγοντας πολλαπλασιασμού του αριθμού των Επιχειρησιακών ΣΣΕ είναι πάντως το ότι με βάση τις νέες ρυθμίσεις του ν. 4024/2011 οι Επιχειρησιακές ΣΣΕ μπορούν να επιτελέσουν απορρυθμιστική λειτουργία, δηλαδή να αποτελέσουν το εργαλείο για την απόκλιση από τις ρυθμίσεις όρων και αμοιβής της εργασίας των Κλαδικών ΣΣΕ, πράγμα που σε

⁸ Σημειωτέον ότι πρόκειται για σύναψη Επιχειρησιακής ΣΣΕ με σκοπό την διατήρηση των όρων αμοιβής και εργασίας της Επιχειρησιακής ΣΣΕ ΔΕΗ, μετά την διαρθρωτική αλλαγή του διαχωρισμού της διαχείρισης της διανομής από την ΔΕΗ. Συναφής με την προσπάθεια οριοθέτησης των όρων αμοιβής και εργασίας στον χώρο της ενέργειας ήταν και η προσπάθεια σύναψης πρώτης Επιχειρησιακής ΣΣΕ από τον Σύλλογο Εργαζομένων του τότε ΔΕΣΜΗΕ η οποία το 2010 είχε αποτελέσει αντικείμενο Μεσολάβησης, και η οποία δεν ευοδώθηκε λόγω αλλαγής του θεσμικού πλαισίου ρύθμισης – διαχείρισης της αγοράς ενέργειας στην Ελλάδα.

περίοδο οικονομικής κρίσης αποτελεί συχνή επιδίωξη. Η διαδικασία αυτή εξετάζεται και αναλύεται στην επόμενη ενότητα της μελέτης.

2.4. Τομές στην δομή των συλλογικών διαπραγματεύσεων;

Το πλήθος των σχεδόν 100 Κλαδικών και των 90 Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ (και Δ.Α.) βάσει των οποίων ρυθμίζονταν την περίοδο 1992-2008 οι όροι αμοιβής και εργασίας στην ελληνική αγορά εργασίας, αφορούσε επιμέρους κλάδους και επαγγέλματα, και χαρακτηριζόταν από διασπορά στους κλάδους της ελληνικής οικονομίας. Η δυσκολία ανανέωσής τους, η οποία πλέον είναι φανερή, συνεπάγεται ενδεχομένως υποκατάσταση των συλλογικών ρυθμίσεων από ατομικές ρυθμίσεις στις περιοχές της οικονομίας που παρατηρείται η δυσκολία αυτή.

Στον Πίνακα 6 παρουσιάζεται μία κατανομή των ΣΣΕ ανά είδος και κατά κλάδο την περίοδο 2009-2011 με σκοπό την ενδεικτική χαρτογράφηση της κάλυψης των κλάδων της οικονομίας από κάθε είδους ΣΣΕ. Η ενδεικτική αυτή χαρτογράφηση δείχνει το πώς συναρθρώνονται, ανά οικονομικό κλάδο, ρυθμίσεις οι οποίες βασίζονται κυρίως στον κλάδο, ρυθμίσεις οι οποίες βασίζονται κυρίως στο επάγγελμα (και αρκετές από αυτές έχουν επίσης κλαδική αναφορά), και ρυθμίσεις οι οποίες βασίζονται στην επιχείρηση. Ο μεγαλύτερος αριθμός ΣΣΕ συγκεντρώνεται στην Μεταποίηση. Αυτό ισχύει τόσο για τις Κλαδικές και τις Ομοιοεπαγγελματικές ΣΣΕ, όσο και για τις Επιχειρησιακές.

Η ενδεικτική αυτή χαρτογράφηση της κατανομής των συλλογικών ρυθμίσεων ανά κλάδο επιτρέπει την ανίχνευση των αλλαγών στην δομή των κλαδικών συλλογικών διαπραγματεύσεων και τις πιθανές συνέπειες της υποχώρησης αυτής της δομής. Η συστηματική παρακολούθηση της ροής και του αποθέματος των ΣΣΕ ανά κλάδο στην ελληνική οικονομία θα παρείχε αναλυτικές και εγκυρότερες πληροφορίες για τις τάσεις στις συλλογικές εργασιακές σχέσεις στην Ελλάδα, όμως υπερβαίνει τους στόχους αυτής της μελέτης.

Εν προκειμένω, με σκοπό την πρώτη διάγνωση των πιθανών τάσεων αλλαγής στην δομή των συλλογικών διαπραγματεύσεων, συγκρίνουμε την δομή των παλαιών ΣΣΕ ανά κλάδο με το πλήθος των νέων πολλαπλάσιων επιχειρησιακών ΣΣΕ που κατατεθήκαν στις υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας το 2012 και των λιγότερων Κλαδικών και Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ που βρίσκονται σε ισχύ το τέλος του α' τριμήνου του 2013.

Ειδικότερα η προσέγγισή μας βασίζεται, πρώτον, στην ανάλυση των Διεπιχειρησιακών (Κλαδικών και Ομοιοεπαγγελματικών) ΣΣΕ που συνεχίζουν να ισχύουν μετά την 14^η Φεβρουαρίου 2013 (Πίνακας 2) και, δεύτερον, στην ανάλυση (Πίνακας 6) των 976 Επιχειρησιακών ΣΣΕ που κατατέθηκαν στις υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας (ΣΕΠΕ) στην διάρκεια του 2012.

Το 2012 φαίνεται έτσι να συνεχίζεται η Κλαδική Τοπική διαπραγμάτευση στον κλάδο των Ξενοδοχείων (6 Τοπικές ΣΣΕ), σε πορεία παράλληλη, ή προδρόμου, της Εθνικής Κλαδικής ΣΣΕ. Εν προκειμένω μάλιστα οι τοπικές ρυθμίσεις ακολουθούν τις τάσεις της εθνικής διαπραγμάτευσης στον κλάδο. Επίσης, συνέχιση της Κλαδικής Τοπικής διαπραγμάτευσης παρατηρείται στον κλάδο των Τεχνικών Τηλεόρασης και του Τύπου με συνολικά 4 ΣΣΕ το 2012.

Το 2012, όμως στο επίπεδο του επαγγέλματος, τα αποτελέσματα των συλλογικών διαπραγματεύσεων εμφανίζονται ιδιαίτερα πενιχρά. Υπογράφονται μόνο δύο Εθνικές Ομοιοεπαγγελματικές ρυθμίσεις σε πλήρη αντίθεση με το προηγούμενο έτος 2011, κατά το οποίο αριθμούνται 28 ΣΣΕ και βεβαίως πολύ περισσότερο με το 2010, κατά το οποίο υπογράφονται 67 ΣΣΕ. Η σύγκριση πάντως πρέπει να γίνει κυρίως με το 2011 και όχι με το 2010, αφού το τελευταίο έτος αυτό ανανεώθηκαν πολλές ΣΣΕ για μια 2ετία ή 3ετία (βλέπε σχετικά στοιχεία Πίνακα 3), δηλαδή μέχρι και το 2012, στη συνέχεια της αντίστοιχης διάρκειας της Εθνικής Γενικής ΣΣΕ. Διαπιστώνεται επίσης σύναψη ορισμένων Τοπικών Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ, οι οποίες κατά κύριο λόγο αφορούν τον κλάδο του Τουρισμού (Ξεναγοί, Οδηγοί Λεωφορείων).

Από το σύνολο των Κλαδικών ΣΣΕ τελούν σε ισχύ μόνο αυτές του Εμπορίου και των Ξενοδοχείων, όπως και σειρά «μικρότερων» Κλαδικών ΣΣΕ και σειρά Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ. Οδηγούμαστε έτσι σε εξαιρετικά μικρότερο/χαμηλότερο βαθμό κάλυψης της αγοράς εργασίας, των επιχειρήσεων και των εργαζομένων από ΣΣΕ.

Ο παραπάνω περιορισμένος αριθμός των Κλαδικών και των Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ που συνήφθησαν το 2012, αφορά συγκεκριμένους κλάδους της οικονομίας (Πίνακας 10).

Το μεγαλύτερο μέρος αυτών (16 από τις 29) αφορά τον ευρύτερο τομέα του Τουρισμού καθώς 6 αφορούν τα Ξενοδοχεία, 2 Οδηγούς τουριστικών λεωφορείων, 2 Ξεναγούς, 2 Πρακτορειακές Επιχειρήσεις, 3 Εστίαση – διασκέδαση, 1 τις Ξένες Αεροπορικές Εταιρείες.

Στις λοιπές ανήκουν οι 2 ΣΣΕ του Εμπορίου (μία των μελών ΣΕΛΠΕ που υπεγράφη αναδρομικά τις αρχές του 2012 με ημερομηνία έναρξης 1.1.2010 και εν συνεχεία καταγγέλθηκε, και μία η Κλαδική ΣΣΕ Εμπορίου μεταξύ ΕΣΕΕ-ΓΣΕΒΕΕ και ΟΙΥΕ). Ενδεικτική και μόνον είναι η ανανέωση ΣΣΕ στην Μεταποίηση (2 ΣΣΕ), στην Υγεία (1 ΣΣΕ), στις Κατασκευές (1 ΣΣΕ), στις οποίες μάλιστα το πεδίο ισχύος είναι ελλειπτικό έναντι των προηγούμενων ρυθμίσεων, καθώς συμβαλλόμενα κατά το παρελθόν μέρη δεν συμπράττουν πλέον το 2012 στην ανανέωσή τους.

Από την άλλη πλευρά, όσον αφορά τις Επιχειρησιακές ΣΣΕ, πρόκειται γενικά σε υψηλότατο ποσοστό (86,3%) για νέες Επιχειρησιακές ΣΣΕ. Οι νέες Επιχειρησιακές ΣΣΕ συνήφθησαν κυρίως με Ενώσεις Προσώπων (83,4%) αλλά και 43 με Επιχειρησιακά Σωματεία (5,1%) και 93 με Πρωτοβάθμια Κλαδικά Τοπικά Σωματεία (11%), και μία από Ομοσπονδία Εργαζομένων.

Από το σύνολο των Επιχειρησιακών ΣΣΕ που κατατέθηκαν το 2012 στις υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας προκύπτει μεγάλη αύξησή τους κυρίως σε τρεις κλάδους της οικονομίας:

- Μεταποιητικές βιομηχανίες: 336 Επιχειρησιακές ΣΣΕ το 2012 έναντι 63 το 2011. Ειδικότερα το 34,1%, δηλαδή μία στις τρεις από το σύνολο των Επιχειρησιακών ΣΣΕ του 2012, αφορά κλάδους της Μεταποίησης.
- Εμπόριο: το 21,9% των Επιχειρησιακών ΣΣΕ, που σημαίνει ότι μία στις πέντε από το σύνολο των Επιχειρησιακών ΣΣΕ του 2012, αφορά τον κλάδο του Εμπορίου.
- Ξενοδοχεία και Εστιατόρια: το 19,8% των Επιχειρησιακών ΣΣΕ, που σημαίνει ότι μία στις πέντε από το σύνολο των Επιχειρησιακών ΣΣΕ του 2012, αφορά Ξενοδοχεία και Εστιατόρια.

Στη Μεταποίηση υπήρχε, ήδη, παράδοση πλήθους Επιχειρησιακών ΣΣΕ, αλλά με το κύμα πολλαπλασιασμού τους το 2012 ο αριθμός αυτός επεκτείνεται (μία στις τρεις), όπως προαναφέρθηκε. Όμως, μεγάλο μερίδιο αυτών των συμβάσεων αφορά και το Εμπόριο (μία στις πέντε) και τα Ξενοδοχεία και Εστιατόρια (μία στις πέντε), δηλαδή σε κλάδους όπου έως το 2010-2011 οι όροι αμοιβής και εργασίας ρυθμίζονταν κυρίως από Κλαδικές και Ομοιοεπαγγελματικές ΣΣΕ, και ο αριθμός των Επιχειρησιακών ΣΣΕ ήταν περιορισμένος. Η ανατροπή του πεδίου στο οποίο συνάπτονται οι πραγματικές ρυθμίσεις των όρων αμοιβής και εργασίας είναι σαφής.

2.5. Η κατανομή των Επιχειρησιακών ΣΣΕ του 2012 σε τόπους και κλάδους.

Το φαινόμενο του πολλαπλασιασμού των Επιχειρησιακών ΣΣΕ το 2012 είχε σαν αποτέλεσμα και τη μεγάλη γεωγραφική διασπορά τους.

Η αναλυτική κατανομή των Επιχειρησιακών ΣΣΕ του 2012 ανά τόπο και ανά κλάδο περιγράφεται στον Πίνακα 7. Από εκεί προκύπτει η γεωγραφική διαφοροποίηση της κατανομής των Επιχειρησιακών ΣΣΕ ανά τόπο και σε συνάρτηση με τον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας που αφορούν. Αυτή η διαφοροποίηση συνδέεται και με την ανάπτυξη ενός συγκεκριμένου κλάδου οικονομικής δραστηριότητας σε συγκεκριμένη περιοχή.

Στην ευρύτερη περιοχή της Αττικής συγκεντρώνεται έτσι το 40,2% του συνόλου των Επιχειρησιακών ΣΣΕ του 2012, όπου οι περισσότερες Επιχειρησιακές ΣΣΕ αφορούν την Μεταποίηση, το Εμπόριο, τα Ξενοδοχεία και Εστιατόρια, τις Λοιπές Επιχειρηματικές Δραστηριότητες.

Στην Θεσσαλονίκη εμφανίζεται το 19% των Επιχειρησιακών ΣΣΕ με μεγαλύτερα μερίδια στη Μεταποίηση και στα Ξενοδοχεία και Εστιατόρια.

Τέλος, ο πολλαπλασιασμός των Επιχειρησιακών ΣΣΕ είχε σαν αποτέλεσμα σε σχεδόν 50 πόλεις της Ελλάδος, δηλαδή σχεδόν σε όλους τους Νομούς, και σε όλες τις περιφέρειες διαπιστώνεται εκτεταμένη σύναψη Επιχειρησιακών ΣΣΕ. Ο πολλαπλασιασμός των Επιχειρησιακών ΣΣΕ προέρχεται μάλιστα και από την νησιωτική Ελλάδα μέσω της εκεί συγκέντρωσης δραστηριοτήτων των Ξενοδοχείων και των Εστιατορίων.

2.6. Οι αλλαγές στις διαπραγματευτικές συμπεριφορές των μερών.

Η υποχώρηση των Κλαδικών και Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ, καθώς και ο πολλαπλασιασμός των Επιχειρησιακών ΣΣΕ, υποδηλώνουν αλλαγές και στις διαπραγματευτικές συμπεριφορές.

Οι διαπραγματευτικές συμπεριφορές κατά την περίοδο 1992-2008 (Ιωάννου, 2011, 2012) είχαν μία συγκεκριμένη κατεύθυνση. Η εργατική πλευρά είναι αυτή η οποία επισπεύδει την συλλογική διαπραγμάτευση με σκοπό την ανανέωση και βελτίωση των όρων αμοιβής και εργασίας.

Το 2012 παρατηρείται αλλαγή στην «φορά» της διαδικασίας συλλογικής διαπραγμάτευσης. Αλλάζει η πλευρά που «καταγγέλλει» την ισχύουσα ΣΣΕ και επισπεύδει την αναδιαπραγμάτευση των ΣΣΕ. Το 2012 η πρωτοβουλία φαίνεται έτσι να περνά στην εργοδοτική πλευρά. Οι καταγγελίες - λήξεις των

Κλαδικών και των Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ (Πίνακας 8) με πρωτοβουλία της εργοδοτικής πλευράς είναι ένα νέο φαινόμενο που, από περιθωριακό στο παρελθόν, επεκτείνεται στην διάρκεια του 2012. Συνδέεται αυτό με:

- α) τις θεσμικές - νομικές αλλαγές,
- β) την διάθεση και τη δυνατότητα αποδέσμευσης από ισχύουσες / ισχύσασες ΣΣΕ, Κλαδικές και Ομοιοεπαγγελματικές,
- γ) την κατάργηση της δυνατότητας μονομερούς προσφυγής στην Διαιτησία,
- δ) την επιδίωξη αρνητικής αναπροσαρμογής των μισθών και ημερομισθίων.

Στην επόμενη ενότητα θα αναλύσουμε σε ποιόν βαθμό αυτό συνέβη και με ποιό περιεχόμενο υλοποιήθηκαν οι παραπάνω αλλαγές.

Η «μεγάλη εικόνα» της δομής των συλλογικών διαπραγματεύσεων λοιπόν αλλάζει και υποχωρεί το μερίδιο κάλυψης της οικονομίας από ρυθμίσεις που έχουν προκύψει από την λειτουργία της συλλογικής αυτονομίας.

Λόγω της απουσίας ανανέωσης τελούν έτσι το 2013 σε εκκρεμότητα πλήθος Κλαδικές και Ομοιοεπαγγελματικές ΣΣΕ, ενώ πολλαπλασιάζονται οι Επιχειρησιακές ΣΣΕ, οι οποίες όμως καλύπτουν μικρότερο μέρος της αγοράς εργασίας και της οικονομίας.

3. Τα αποτελέσματα των Συλλογικών Διαπραγματεύσεων το 2012.

3.1. Ανάλυση περιεχομένου Κλαδικών και Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ του 2012.

Οι σε περιορισμένο αριθμό Κλαδικές και Ομοιοεπαγγελματικές ΣΣΕ που κατατέθηκαν στο Υπουργείο Εργασίας κατά το 2012, δεν χαρακτηρίζονται από ομοιομορφία όσον αφορά τις μεταβολές που επέβαλαν στις αποδοχές, στους θεσμικούς όρους εργασίας και στην ρύθμιση του χρόνου εργασίας.

Ως προς τις μεταβολές στις αποδοχές που προβλέπουν οι Κλαδικές και οι Ομοιοεπαγγελματικές ΣΣΕ του 2012 (Πίνακας 9), μία στις δύο ΣΣΕ (48,2%) προβλέπουν μειώσεις αποδοχών και μία στις τέσσερις (24,1%) προβλέπουν σταθερότητα αποδοχών.

Το 28,6% των 14 Εθνικών Κλαδικών ΣΣΕ προβλέπει σταθερότητα αποδοχών, και το 57,2% προβλέπει μείωση αποδοχών, ενώ το 28,6% προβλέπει μείωση ανώτερη του 15%. Οι 7 Τοπικές Κλαδικές επιφέρουν κυρίως (ποσοστό 57,1%)

μειώσεις αποδοχών. Μοιρασμένες είναι οι 8 Ομοιοεπαγγελματικές Εθνικές και Τοπικές, καθώς 3 προβλέπουν σταθερότητα αποδοχών, 3 προβλέπουν μειώσεις αποδοχών, και 2 είναι πρώτες ρυθμίσεις.

Ως προς τις θεσμικές ρυθμίσεις των Κλαδικών και των Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ του 2012 (Πίνακας 11) παρατηρείται διατήρηση των προηγούμενων θεσμικών ρυθμίσεων. Μόνο σε μία περίπτωση Κλαδικής ΣΣΕ, αυτή των Ιδιωτικών Κλινικών, παρατηρείται κατάργηση των προηγούμενων θεσμικών ρυθμίσεων και μάλιστα ριζική.

Ως προς τις ρυθμίσεις για το χρόνο εργασίας (Πίνακας 11) παρατηρείται διατήρηση των σχετικών ρυθμίσεων. Μόνο σε μία περίπτωση, και πάλι αυτή των Ιδιωτικών Κλινικών, παρατηρείται κατάργηση των ευνοϊκών ρυθμίσεων για το χρόνο εργασίας, οι οποίες υπήρχαν για ορισμένες κατηγορίες εργαζομένων.

3.2. Η διαμόρφωση αποδοχών στις Επιχειρησιακές ΣΣΕ του 2012.

Ενώ η παράδοση των συλλογικών διαπραγματεύσεων θεωρούσε τις Επιχειρησιακές ΣΣΕ ως μηχανισμό βελτίωσης των αποδοχών, η κατάσταση φαίνεται πλέον να μεταβάλλεται ριζικά κατά την διάρκεια του 2011-2012. Οι Επιχειρησιακές ΣΣΕ αποτελούν πλέον κυρίως μηχανισμό επιβολής μειώσεων, πράγμα που προφανώς οφείλεται στη νομοθετική μεταβολή ως προς τους κανόνες συρροής μεταξύ συλλογικών συμβάσεων εργασίας και ως προς την εφαρμογή της αρχής της εύνοιας (ν. 4042/2011).

Όπως φαίνεται στον Πίνακα 12, ο οποίος αφορά στις μεταβολές στις αποδοχές που ορίζουν οι Επιχειρησιακές ΣΣΕ του 2012 και στην κατανομή τους, η προσαρμογή των αμοιβών στα κατώτατα όρια μισθών και ημερομισθίων της ΕΓΣΣΕ είναι η κεντρική τάση τους.

Το ποσοστό των Επιχειρησιακών ΣΣΕ που προέβλεψαν αυξήσεις αποδοχών είναι εξαιρετικά χαμηλό (0,7%). Αξιοσημείωτο μερίδιο (16,1%) των Επιχειρησιακών ΣΣΕ του 2012 αφιερώθηκε στην διατήρηση σταθερών των αποδοχών.

Σημαντικό ποσοστό (19%) προέβλεψε ρητή και ευθεία μείωση των αποδοχών. Το μεγαλύτερο ποσοστό των Επιχειρησιακών ΣΣΕ χρησιμοποιήθηκε, όμως, για την προσαρμογή των αμοιβών στα όρια της ΕΓΣΣΕ (47.8%), προσαρμογή η οποία βάσιμα μπορούμε να θεωρήσουμε ότι συνδέεται ακόμη και με μεγάλη μείωσή τους.

Μικρό ποσοστό (0,9%) των Επιχειρησιακών ΣΣΕ μειώνουν τέλος τις αποδοχές, παραπέμποντας στον προβλεπόμενο νομοθετικά κατώτατο μισθό.

Το ποσοστό 15,4% όπου κατατάσσονται οι Επιχειρησιακές ΣΣΕ με την κατηγορία «άλλο», περιλαμβάνει προσαρμογές Επιχειρησιακών όρων με παραπομπές σε Κλαδικές και Ομοιοεπαγγελματικές ρυθμίσεις, παραπομπές σε νομοθετικές ρυθμίσεις αμοιβών (πρόκειται για τις Επιχειρησιακών ΣΣΕ σε επιχειρήσεις του ευρύτερου δημόσιου τομέα) ή μείγμα προσαρμογών οι οποίες ωστόσο «συγγενεύουν» περισσότερο με σταθερότητα αμοιβών (και αναπροσαρμογή επιδομάτων) παρά με μεγάλες μειώσεις (π.χ. χρονική μετάθεση χορήγησης αυξήσεων). Επίσης περιλαμβάνουν ΣΣΕ οι οποίες δεν αφορούν μισθολογικά ζητήματα αλλά Κανονισμούς Εργασίας, Συστήματα Αξιολόγησης, Καθορισμό ωραρίου λειτουργίας κλπ.

Συμπερασματικά, προκύπτει ότι το 2012 η επιχειρησιακή διαπραγμάτευση αποβλέπει στο να επιβάλει απόκλιση από ισχύουσες ρυθμίσεις που είχαν διαμορφωθεί από την Κλαδική και την Ομοιοεπαγγελματική διαπραγμάτευση και τις αντίστοιχες ΣΣΕ. Αυτό επιχειρείται κυρίως μέσω των Επιχειρησιακών ΣΣΕ που συνάπτονται εκ μέρους των Ενώσεων Προσώπων.

Ως προς το μέτρο της μείωσης, από τον Πίνακα 13 προκύπτει ότι η μείωση αμοιβών επιτυγχάνεται κυρίως μέσω παραπομπής στις αποδοχές της ΕΓΣΣΕ. Το 70,5% του συνολικού αριθμού των Επιχειρησιακών ΣΣΕ που το 2012 προβλέπουν μειώσεις αποδοχών, δεν ορίζουν το ποσοστό μείωσης, αλλά παραπέμπουν κατευθείαν στην εφαρμογή των κατωτάτων της ΕΓΣΣΕ.

Είναι βάσιμη, όμως, η υπόθεση ότι η παραπομπή στους κατώτατους της Εθνικής Γενικής ΣΣΕ σημαίνει μείωση αποδοχών, αλλά τα διαθέσιμα στοιχεία δεν επιτρέπουν να εκτιμήσουμε και να αξιολογήσουμε το μέτρο της μείωσης αυτής. Μία τέτοια αξιολόγηση θα απαιτούσε δεδομένα και συγκρίσεις που δεν είναι διαθέσιμα με τον υφιστάμενο τρόπο καταγραφής των ΣΣΕ και εκφεύγουν της εμβέλειας της μελέτης αυτής. Όμως στις περιπτώσεις στις οποίες αναφέρονται στις επιχειρησιακές συμβάσεις ρητές ποσοστιαίες μειώσεις και είναι δυνατόν να γίνει στάθμιση του ύψους αυτών, προκύπτει ότι αυτή η μείωση αποδοχών είναι σημαντική.

Σημαντικό ποσοστό των Επιχειρησιακών ΣΣΕ που ορίζουν ευθέως μειώσεις, αναφέρονται σε μεγάλες μειώσεις: το 21% των συμβάσεων αυτών προβλέπει μειώσεις ύψους άνω του 15% σε σχέση με την προηγούμενη ρύθμιση αμοιβών, και μάλιστα το 14,8% των συμβάσεων της κατηγορίας αυτής προβλέπει

μειώσεις άνω του 20% σε σχέση με την προηγούμενη ισχύουσα ρύθμιση των αμοιβών.

Προκύπτει έτσι ότι η ΕΓΣΣΕ λειτουργεί πλέον όλο και πιο συχνά ως ελάχιστο «σημείο στήριξης», αφού το πλαίσιο των ρυθμίσεων των Κλαδικών και Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ «εγκαταλείπεται», ενώ εμφανίζονται πλέον και ρυθμίσεις που παραπέμπουν ευθέως στον κατώτατο μισθό, όπως διαμορφώθηκε μετά την περικοπή του από το άρθρο 1 παρ. 6 του Νόμου 4046/2012 και την ΠΥΣ 6/2012.

3.3. Οι αναπροσαρμογές αποδοχών με Επιχειρησιακές ΣΣΕ ανάλογα με το είδος συνδικαλιστικής οργάνωσης και τον κλάδο οικονομίας.

Εξετάζοντας τις αναπροσαρμογές αποδοχών που προκύπτουν στην επιχείρηση, ανακύπτει το ερώτημα εάν υπάρχει διαφορά περιεχομένου (ήτοι και διαπραγματευτικής συμπεριφοράς) των ρυθμίσεων ως προς τις αποδοχές ανάλογα με το είδος των συνδικαλιστικών οργανώσεων που συνάπτουν τις Επιχειρησιακές ΣΣΕ του 2012. Το ερώτημα προκύπτει γιατί πλέον στην επιχείρηση νομιμοποιούνται προς σύναψη συλλογικών συμβάσεων όχι μόνο τα σωματεία, όπως υπό το προγενέστερο νομικό καθεστώς, αλλά και μια άλλη κατηγορία οργανώσεων, οι ενώσεις προσώπων (άρθρο 37 ν. 4024/2011).

Στην εξέταση αυτού του ερωτήματος αποσκοπεί η ανάλυση που περιλαμβάνεται στον Πίνακα 14.

Από τα στοιχεία του Πίνακα 14 προκύπτει ότι οι Επιχειρησιακές ΣΣΕ που συνάπτονται από Ενώσεις Προσώπων, είναι ο κύριος μηχανισμός μειώσεων των αποδοχών στα επίπεδα της ΕΓΣΣΕ: το 65,4% των Επιχειρησιακών ΣΣΕ με Ένωση Προσώπων περιέχουν ρύθμιση μείωσης των αποδοχών στα επίπεδα της ΕΓΣΣΕ, έναντι του 3,5% των Επιχειρησιακών ΣΣΕ με Επιχειρησιακό Σωματείο.

Αντιθέτως, το 33,5% των Επιχειρησιακών ΣΣΕ που συνάπτονται από Επιχειρησιακό Σωματείο, διατήρησε σταθερές τις αποδοχές των εργαζομένων, έναντι μόνο του 1% των Επιχειρησιακών ΣΣΕ που συνήφθησαν με Ένωση Προσώπων.

Συμπερασματικά, μεγαλύτερες μειώσεις αποδοχών περιλαμβάνονται στις Επιχειρησιακές ΣΣΕ που συνήφθησαν με Ενώσεις Προσώπων έναντι των Επιχειρησιακών ΣΣΕ που συνήφθησαν με Επιχειρησιακά Σωματεία.

Η εικόνα που προκύπτει από τις Επιχειρησιακών ΣΣΕ του 2012 δείχνει ότι οι Ενώσεις Προσώπων κατά συντριπτικό ποσοστό ιδρύθηκαν για να επιτύχουν απόκλιση από υφιστάμενες ρυθμίσεις όρων αμοιβής και εργασίας.

Επιχειρώντας αναλυτικότερη εξέταση της διαμόρφωσης των αποδοχών σε συνάρτηση με το είδος της οργάνωσης που συμβάλλεται, διαπιστώνουμε ότι σε ελάχιστο ποσοστό η Επιχειρησιακή ΣΣΕ με Ένωση Προσώπων επιβάλλει απλή διατήρηση των αποδοχών (1%) ή αρκείται με μείωσή τους μικρότερη του 10% (0,5%). Η απόκλιση κατά κύριο λόγο γίνεται εν προκειμένω είτε με ευθεία μείωση των αποδοχών (20,5%) είτε μέσω παραπομπής στην ΕΓΣΣΕ (65,4%). Όπου υπάρχει παραπομπή στην ΕΓΣΣΕ δεν μπορούμε, όπως προαναφέραμε, να ποσοτικοποιήσουμε το ύψος της απόκλισης-μείωσης των αποδοχών.

Η εικόνα αλλάζει λοιπόν όταν αναφερόμαστε στις Επιχειρησιακές ΣΣΕ που συνάπτουν τα Σωματεία, είτε Επιχειρησιακά είτε Πρωτοβάθμια. Η σύγκριση έχει κυρίως αξία, όταν αναφερόμαστε σε σύγκριση μεταξύ Ενώσεων Προσώπων και λοιπών συνδικαλιστικών οργανώσεων.

Αντιστοίχως, ενώ στα Επιχειρησιακά Σωματεία παρατηρούνται μικρά ποσοστά Επιχειρησιακών ΣΣΕ που προβλέπουν ρητές μειώσεις, στις Ενώσεις Προσώπων τα αντίστοιχα ποσοστά είναι πολλαπλάσια. Έτσι ενώ μόνο το 10,4% των Επιχειρησιακών Σωματείων παραχωρεί ρητές μειώσεις άνω του 15% και μόνο 7,5% μειώσεις άνω του 20%, στις Ενώσεις Προσώπων τα αντίστοιχα ποσοστά αυξάνονται σε 16,6% (παραχώρηση μειώσεων άνω του 15%) και το 11,9% (παραχώρηση μειώσεων άνω του 20%).

Περαιτέρω, τα Επιχειρησιακά Σωματεία κυρίως σταθεροποιούν τις αποδοχές, καθώς το 33,5% των Επιχειρησιακών ΣΣΕ προβλέπουν σταθερότητα αποδοχών, ενώ οι Ενώσεις Προσώπων σε υψηλότερο ποσοστό (87,1%) μειώνουν τις αποδοχές, και σπανίως (1%) τις σταθεροποιούν. Σταθεροποιητική λειτουργία έχει και σχεδόν το σύνολο των Επιχειρησιακών ΣΣΕ που συνάπτονται από τις πρωτοβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις, κυρίως λόγω της σύναψης αυτών στην Ναυπηγοεπισκευαστική Ζώνη. Από τις λοιπές Επιχειρησιακές ΣΣΕ με πρωτοβάθμια κλαδικά σωματεία παρατηρείται μόνο μία με μείωση⁹ και μόνο μία με αύξηση αποδοχών¹⁰.

⁹ Η μείωση των αποδοχών αφορά την Ένωση Οινοποιητικών Συνεταιρισμών Σάμου, όπου ο Σύνδεσμος Εργαζομένων στις Συνεταιριστικές Οργανώσεις Νομού Σάμου συνήψε Επιχειρησιακή ΣΣΕ με μείωση βασικών μισθών κατά 16%.

¹⁰ Η αύξηση αποδοχών αφορά Επιχειρησιακή ΣΣΕ που υπεγράφη στις 11.6.2011 στην εταιρεία Air Liquid, που αφορούσε αύξηση σε ποσοστό 1,6% σε όσους είχαν μηνιαίες αποδοχές έως 2100 ευρώ,

Οι διαφορές ως προς τη διαπραγματευτική συμπεριφορά και τα αποτελέσματα της δραστηριότητας μεταξύ των Σωματείων και των Ενώσεων Προσώπων μπορεί να συνδεθεί με την διαπραγματευτική εμπειρία, την παράδοση επιχειρησιακών συλλογικών σχέσεων, τη διαφορά νοοτροπίας και αντίληψης των εργασιακών σχέσεων εκ μέρους των εκπροσώπων των εργαζομένων, την διαφορά συμπεριφοράς μεταξύ μεγαλύτερων και μικρότερων επιχειρήσεων, καθώς στις μικρότερες επιχειρήσεις δημιουργούνται κυρίως οι Ενώσεις Προσώπων, όπου φαίνεται να υφίστανται μεγαλύτερη πίεση από την κρίση.

Στη συνέχεια στον Πίνακα 15 αναλύονται ξεχωριστά οι Επιχειρησιακές ΣΣΕ ανάλογα με το εάν πρόκειται για πρώτη ρύθμιση ή για ανανέωση υφιστάμενης συμβάσεως. Σκοπός της ανάλυσης είναι να ερευνήσουμε περαιτέρω ειδικά την πιθανή επίδραση της διαπραγματευτικής εμπειρίας και της παράδοσης σύναψης Επιχειρησιακών ΣΣΕ στο αποτέλεσμα αυτών των διαπραγματεύσεων. Εξετάστηκαν λοιπόν οι Επιχειρησιακές ΣΣΕ του 2012 χωριστά, ανάλογα με το εάν επρόκειτο για νέα, πρώτη, ρύθμιση ή όχι.

Τα στοιχεία του Πίνακα 15 δείχνουν ότι ο κύριος όγκος των μειώσεων στις αποδοχές γενικά, και μάλιστα ειδικά των συγκριτικά μεγαλύτερων μειώσεων στις αποδοχές, φαίνεται να υλοποιείται μέσω των Επιχειρησιακών ΣΣΕ που για πρώτη φορά συνήφθησαν στις επιχειρήσεις.

Η επιχειρησιακή διαπραγμάτευση, η οποία όπως παρατηρήσαμε παραπάνω κατέληξε σε μείωση των αποδοχών, υλοποιήθηκε μέσω Επιχειρησιακών ΣΣΕ σε επιχειρήσεις όπου δεν υπήρχε διαπραγματευτικό παρελθόν. Έτσι, το μεγαλύτερο ποσοστό (86,2%) των Επιχειρησιακών ΣΣΕ που συνήφθησαν το 2012 αφορά σε πρώτη υπογραφή Επιχειρησιακών ΣΣΕ στην επιχείρηση, ενώ μόνο το 13,8% σε ανανέωση υφισταμένων ρυθμίσεων. Αυτή η για πρώτη φορά συλλογική διαπραγμάτευση στην επιχείρηση δρομολογήθηκε κυρίως μέσω Ενώσεων Προσώπων (83,8%) και λιγότερο μέσω των Επιχειρησιακών Σωματείων (5,1%) και των Πρωτοβάθμιων Σωματείων (11,1%).

Η σύγκριση των ρυθμίσεων για τις αμοιβές στις Επιχειρησιακές ΣΣΕ που υπεγράφησαν για πρώτη φορά το 2012 σε σχέση με εκείνες που ανανέωσαν παλαιότερες ρυθμίσεις, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η πρώτη ρύθμιση είχε ως βασικό στόχο τη μείωση των αποδοχών και μάλιστα σε συγκριτικά μεγαλύτερο μέτρο σε σχέση με τις ρυθμίσεις ανανέωσης. Τα ποσοστά των νέων

και χορηγήθηκε το 2011, αλλά η Επιχειρησιακή ΣΣΕ κατετέθη στις Υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας και αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του το 2012.

Επιχειρησιακών ΣΣΕ που προβλέπουν μειώσεις είναι μεγαλύτερα. Στις πρωτοεμφανιζόμενες Επιχειρησιακές ΣΣΕ το ποσοστό εκείνων που προβλέπουν μειώσεις (73,3%) είναι σαφώς πολλαπλάσιο σε σχέση με τις Επιχειρησιακές ΣΣΕ που προέρχονται από διαπραγματεύσεις ανανέωσης προηγούμενων και υφιστάμενων Επιχειρησιακών ΣΣΕ (17,7%). Βεβαίως υπάρχουν περιπτώσεις νέων Επιχειρησιακών ΣΣΕ όπου προβλέπεται σταθεροποίηση αποδοχών (12,4%), αλλά το ποσοστό αυτό μάλλον δεν αποδίδει πιστά την συνολική εικόνα, αφού αυτές εντάσσονται σχεδόν αποκλειστικά σε έναν συγκεκριμένο οικονομικό χώρο, δηλαδή στις νέες Επιχειρησιακές ΣΣΕ της Ναυπηγοεπισκευαστικής Ζώνης Περάματος κλπ., και πάντως είναι υποπολλαπλάσιες σε σχέση με εκείνες των Επιχειρησιακών ΣΣΕ ανανέωσης ρυθμίσεων προηγούμενων ετών (27,4%).

Ενδιαφέρουσα είναι και η κλαδική μορφολογία της κατανομής των Επιχειρησιακών ΣΣΕ και των μειώσεων στις αμοιβές. Σε σχέση με το ζήτημα των αποδοχών και ειδικά με το ζήτημα των μειώσεων αποδοχών, παρατηρούνται έντονες διαφοροποιήσεις μεταξύ των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας (Πίνακας 16), πράγμα που αντανακλά την οικονομική πίεση του υπέστη ο κάθε κατ'ιδίαν κλάδος.

Ενώ παρατηρείται μεγάλος βαθμός σταθερότητας στις Μεταποιητικές Βιομηχανίες (36,1%), όπου συνάπτεται ένα μεγάλο ποσοστό του όλου αριθμού των Επιχειρησιακών ΣΣΕ, σε άλλους κλάδους το ποσοστό σταθερότητας είναι ελάχιστο, όπως π.χ. στο Εμπόριο με 3,7%, στα Ξενοδοχεία και Εστιατόρια με 1%, ενώ τέλος στον κλάδο των Κατασκευών απουσιάζουν παντελώς Επιχειρησιακές ΣΣΕ που διατηρούν τις αποδοχές σταθερές.

Ειδικότερα, στις Μεταποιητικές βιομηχανίες, ενώ 4 στις 10 Επιχειρησιακές ΣΣΕ κρατούν, όπως προαναφέραμε, τις αμοιβές σταθερές, 1 στις 3 Επιχειρησιακές ΣΣΕ «συγκλίνουν» στα κατώτατα της ΕΓΣΣΕ. Επίσης στην Μεταποίηση ποσοστό 18,2% των Επιχειρησιακών ΣΣΕ που συνάπτονται, προβλέπουν ρητές ποσοστιαίες μειώσεις με το μεγαλύτερο μερίδιο αυτών (10,4%) να υπερβαίνει το 20% των προηγούμενων αποδοχών. Η συνομολόγηση αυξήσεων παρατηρείται στο 1,5% (5 βιομηχανικές επιχειρήσεις) όσων επιχειρήσεων της Μεταποιητικής βιομηχανίας συνάπτουν Επιχειρησιακές ΣΣΕ.

Αντίθετα, στο Εμπόριο 6 στις 10 Επιχειρησιακές ΣΣΕ «συγκλίνουν» στα κατώτατα της ΕΓΣΣΕ. Στα Ξενοδοχεία και Εστιατόρια 7,5 στις 10 «συγκλίνουν» στα κατώτατα της ΕΓΣΣΕ. Και στις δύο αυτές περιπτώσεις οι

ΕΣΣΕ λειτουργούν έτσι ως μηχανισμός απόκλισης και από τις ανανεωθείσες Κλαδικές.

Η «σύγκλιση» των επιχειρησιακών συλλογικών συμβάσεων στα κατώτατα της ΕΓΣΣΕ είναι ισχυρότατη ομοίως στις Κατασκευές (69,2%), στις Λοιπές Επιχειρηματικές Δραστηριότητες (51,8%) και στις Μεταφορές (42,9%). Αντίστοιχο φαινόμενο παρατηρείται, σε μικρότερο όμως βαθμό, και στις Μεταποιητικές Βιομηχανίες όπου η «σύγκλιση» των αποδοχών στην ΕΓΣΣΕ γίνεται σε 33,7% των Επιχειρησιακών ΣΣΕ του κλάδου.

Μεγαλύτερα μερίδια Επιχειρησιακών ΣΣΕ που περιλαμβάνουν ρητά μειώσεις αποδοχών της τάξης του «20% και άνω», εμφανίζονται στους κλάδους της Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας (25,7%), των Κατασκευών (23,1%), του Εμπορίου (12,6%) και των Ξενοδοχείων και Εστιατορίων (5,2%).

Σημειωτέον επίσης ότι οι ολιγάριθμες περιπτώσεις Επιχειρησιακών ΣΣΕ του 2012 που προβλέπουν αυξήσεις αποδοχών, εμφανίζονται στην Μεταποίηση (5) και στον Χρηματοπιστωτικό κλάδο (2).

3.4. Οι αναπροσαρμογές θεσμικών όρων εργασίας στις Επιχειρησιακές ΣΣΕ του 2012.

Πλην των ρυθμίσεων για τις αποδοχές, οι ΣΣΕ, εν γένει και ειδικότερα οι Επιχειρησιακές ΣΣΕ του 2012, περιλαμβάνουν και ρυθμίσεις για θεσμικά ζητήματα των όρων εργασίας.

Η ταξινόμηση και η ανάλυση του περιεχομένου των Επιχειρησιακών ΣΣΕ του 2012 (Πίνακας 17) οδηγεί σε μικτή εικόνα αναπροσαρμογών στα θεσμικά των όρων εργασίας. Δεν υφίσταται δηλαδή κύρια και πλειοψηφική τάση, όπως π.χ. συμβαίνει ως προς την μείωση των αποδοχών και την σύγκλισή τους στα όρια της ΕΓΣΣΕ.

Ρητή αναφορά ότι δεν επέρχεται καμία αλλαγή σε προηγούμενους θεσμικούς όρους εργασίας, περιλαμβάνεται στο 29,7% των Επιχειρησιακών ΣΣΕ, δηλαδή σε 3 από τις 10. Επίσης σε ποσοστό 25,4% δεν περιλαμβάνεται καμία αναφορά στα θεσμικά. Κι αυτό θα μπορούσε να ερμηνευθεί ως σιωπηρή συνομολόγηση του «καμία αλλαγή» σε θεσμικούς όρους, σε όσες βέβαια περιπτώσεις υπάρχει η λεγόμενη διατηρητική ρήτρα.

Η οικονομική δυσπραγία και η διαπραγματευτική αδυναμία που διαπιστώνεται σε περίοδο κρίσεως οδηγεί σε αμελητέο ποσοστό των Επιχειρησιακών ΣΣΕ που προβλέπουν βελτίωση των θεσμικών ρυθμίσεων (0,3%).

Αντίθετα, ικανό ποσοστό των Επιχειρησιακών ΣΣΕ (36%) επιχειρεί κατάργηση θεσμικών ρυθμίσεων με άμεσο τρόπο (14,9%) ή με έμμεσο, δηλαδή με παραπομπή στην ΕΓΣΣΕ, (22,4%). Συνεπώς είναι ισχυρή συνιστώσα (22,4%) η μετάπτωση των θεσμικών όρων εργασίας στα ελάχιστα προβλεπόμενα από την ΕΓΣΣΕ.

Η εικόνα γίνεται σαφέστερη όταν οι μεταβολές των θεσμικών όρων αξιολογηθούν ανά Επιχειρησιακή ΣΣΕ και ανά είδος συνδικαλιστικής οργάνωσης, δηλαδή Ένωσης Προσώπων, ή Επιχειρησιακού Σωματείου, ή Πρωτοβάθμιου Σωματείου (Πίνακας 18).

Και εδώ διαπιστώνεται ότι, ενώ η τάση δεν είναι τα Επιχειρησιακά Σωματεία να αποδέχονται την κατάργηση θεσμικών ρυθμίσεων, το ποσοστό αυτό είναι σημαντικά υψηλότερο στις Ενώσεις Προσώπων.

Η σταθερότητα των θεσμικών όρων εργασίας στις Επιχειρησιακές ΣΣΕ του 2012 εμφανίζεται υψηλή στις Επιχειρησιακές ΣΣΕ των Επιχειρησιακών Σωματείων (53,8%). Η μετάπτωση στους θεσμικούς όρους της ΕΓΣΣΕ (29,9%) και οι ρητές ρήτρες κατάργησης (19,3%) είναι ισχυρότερες στις Επιχειρησιακές ΣΣΕ που συνάπτονται από τις Ενώσεις Προσώπων, έναντι χαμηλότερων ποσοστών στις Επιχειρησιακές ΣΣΕ των Επιχειρησιακών Σωματείων, όπου μόνον το 4,0% προβλέπει ευθεία παραπομπή στους όρους της ΕΓΣΣΕ και το 4,6% προβλέπει ρήτρα κατάργησης θεσμικών ρυθμίσεων.

Όσον αφορά το υψηλότερο ποσοστό (95,9%) της διατήρησης των θεσμικών όρων, αυτό διαπιστώνεται στις Επιχειρησιακές ΣΣΕ τις οποίες συνήψαν τα Πρωτοβάθμια Σωματεία της Ναυπηγοεπισκευαστικής Ζώνης, με τις οποίες εκπληρώνεται ο στόχος της διατήρησης των όρων αμοιβής και εργασίας.

Συνεπώς προκύπτει ότι τα Επιχειρησιακά Σωματεία κατά κύριο λόγο (53,8%) διατηρούν σταθερές τις θεσμικές ρυθμίσεις, σε μικρό ποσοστό (4,6%) τις καταργούν και μάλιστα, έστω σε ελάχιστο αριθμό ρυθμίσεων, επιτυγχάνουν βελτίωση. Πραγματοποιούνται συνεπώς ελεγχόμενες αλλαγές θεσμικών όρων (10,4% με μείωση 1-2 θεσμικών ρυθμίσεων) με την συμφωνία των Επιχειρησιακών Σωματείων.

Στις Επιχειρησιακές ΣΣΕ των Ενώσεων Προσώπων μεγάλος αριθμός οδηγεί σε άμεση (19,3%) ή έμμεση (εφαρμογή όρων ΕΓΣΣΕ, 29,9%) κατάργηση προγενέστερων Κλαδικών ή Ομοιοεπαγγελματικών θεσμικών ρυθμίσεων. Ενώ σημαντικός αριθμός καταργούν ευθέως τις θεσμικές ρυθμίσεις και ένα άλλο σημαντικότερο ποσοστό τις καταργούν εμμέσως παραπέμποντας στην ΕΓΣΣΕ,

το 14,8% δεν περιλαμβάνει καμιά αλλαγή στα θεσμικά. Αυτό είναι μία ένδειξη ότι το βάρος της προσαρμογής στις εργασιακές σχέσεις των επιχειρήσεων φέρεται κυρίως μέσω της μείωσης των αποδοχών, και όχι μέσα από αλλαγές στα θεσμικά ζητήματα.

3.5. Οι αναπροσαρμογές των όρων για το χρόνο εργασίας στις Επιχειρησιακές ΣΣΕ του 2012.

Ο χρόνος εργασίας αποτελεί μία ιδιαίτερη πλευρά των εργασιακών σχέσεων η οποία είχε σε σημαντικό βαθμό κατά την προηγούμενη περίοδο ρυθμισθεί μέσω των ΣΣΕ. Τίθεται εν προκειμένω το ερώτημα εάν αποτελεί κατά την περίοδο της απορρύθμισης των συλλογικών εργασιακών σχέσεων αντικείμενο νέων ρυθμίσεων μέσω των Επιχειρησιακών ΣΣΕ, σε σχέση με όσα είχαν ρυθμισθεί με Διεπιχειρησιακές ΣΣΕ (ΕΓΣΣΕ, Κλαδικές και Ομοιοεπαγγελματικές). Υπενθυμίζεται ότι οι Επιχειρησιακές είναι πλέον δυνατόν να αποκλίνουν από τους όρους των παραπάνω ΣΣΕ. Τα στοιχεία για την απάντηση αυτού του ερωτήματος παρατίθενται στον Πίνακα 19.

Οι Επιχειρησιακές ΣΣΕ όταν ασχολούνται με το χρόνο εργασίας, χαρακτηρίζονται από αναφορά σε σταθερότητα των υφισταμένων ρυθμίσεων (44,2%), ποσοστό το οποίο πιθανότατα αυξάνεται εάν συμπεριληφθούν και οι Επιχειρησιακές ΣΣΕ στις οποίες παρατηρείται απουσία σχετικών αναφορών (25,2%). Έτσι, το μεγαλύτερο ποσοστό των Επιχειρησιακών ΣΣΕ για τον χρόνο εργασίας προβλέπουν σταθερότητα αμέσως ή εμμέσως, όταν δηλαδή δεν περιέχουν κάποια αναφορά στην ρύθμιση του χρόνου εργασίας.

Όπως αναμενόταν, είναι αμελητέο το ποσοστό Επιχειρησιακών ΣΣΕ (0,1%, μόλις 1 ΣΣΕ) που προβλέπουν μείωση ωραρίου, ενώ ταυτόχρονα προκύπτει κάποιος μικρός αριθμός Επιχειρησιακών ΣΣΕ (0,7%) οι οποίες προβλέπουν αύξηση ωραρίου. Υπάρχει ωστόσο μια σημαντική συνιστώσα παραπομπής στους όρους της ΕΓΣΣΕ (17,1%) για τον χρόνο εργασίας, γεγονός που ενδεχομένως υποκρύπτει απεμπόληση ευνοϊκότερων ρυθμίσεων. Ένας σημαντικός αριθμός Επιχειρησιακών ΣΣΕ (58) κατατάσσεται στην κατηγορία «άλλο», διότι περιέχουν ρυθμίσεις όχι εύκολα ταξινομήσιμες, και ενίοτε σύνθετες¹¹.

¹¹ Παραδείγματα ρυθμίσεων όπως:

"Εφαρμογή ευέλικτων μορφών απασχόλησης όταν αυτό ζητηθεί από την εργοδοσία",

"Ο χρόνος εργασίας κατανέμεται στις ημέρες εργασίας του κάθε εργαζομένου και υποχρεωτικά εντός των χρονικών ορίων λειτουργίας των καταστημάτων",

"Ελαστικότητα ωραρίου εργασίας και δυνατότητα σύναψης ατομικής σύμβασης προσωρινής ή μειωμένης ή μερικής απασχόλησης "

Είναι αξιοσημείωτο, επίσης, το μικρό ποσοστό Επιχειρησιακών ΣΣΕ (2,2%) που προβλέπουν διευθέτηση ωραρίου (21 ΣΣΕ), πράγμα που επιβεβαιώνει ότι η διευθέτηση συνεχίζει να μην είναι ιδιαίτερα δημοφιλής και λειτουργική στις ελληνικές εργασιακές σχέσεις. Όμως, ο αριθμός τους συνιστά μία μικρή μεταβολή έναντι σχεδόν της μηδενικής εφαρμογής διευθέτησης χρόνου εργασίας με Επιχειρησιακές ΣΣΕ στο παρελθόν. Ομοίως, αξιοσημείωτο είναι το ποσοστό των Επιχειρησιακών ΣΣΕ (5,8%) που προβλέπουν εξαήμερη παροχή εργασίας (πρόκειται για 41 Επιχειρησιακές ΣΣΕ).

Και εν προκειμένω προκύπτει το ερώτημα εάν διαπιστώνονται μεγάλες ή μικρές διαφοροποιήσεις ως προς τη ρύθμιση του χρόνου εργασίας μεταξύ του είδους των οργανώσεων που το 2012 συνήψαν Επιχειρησιακές ΣΣΕ. Τα στοιχεία για την απάντηση σε αυτό το ερώτημα παρέχονται στον Πίνακα 20.

Η εικόνα διαφοροποιείται πράγματι σε κάποιο βαθμό, όταν οι μεταβολές για το χρόνο εργασίας αξιολογηθούν ανά είδος συνδικαλιστικής οργάνωσης που συνάπτει την Επιχειρησιακή ΣΣΕ, δηλαδή Ένωση Προσώπων ή Επιχειρησιακό Σωματείο ή Πρωτοβάθμια Συνδικαλιστική Οργάνωση.

Η σταθερότητα των όρων για την ρύθμιση του χρόνου εργασίας είναι έτσι υψηλή σε Επιχειρησιακές ΣΣΕ που υπογράφονται από Επιχειρησιακά Σωματεία (67,1%), και η σταθερότητα αυτή αυξάνεται περαιτέρω αν ληφθεί υπόψη και το ποσοστό των Επιχειρησιακών ΣΣΕ που δεν περιλαμβάνουν αναφορά στον χρόνο εργασίας (11,0%), ενώ η μετάπτωση στους όρους για τον χρόνο εργασίας της ΕΓΣΣΕ (23,1%) είναι ισχυρότερη στις Επιχειρησιακές ΣΣΕ με Ενώσεις Προσώπων και μηδαμινή στις Επιχειρησιακές ΣΣΕ των Επιχειρησιακών Σωματείων (2,3%).

Ωστόσο η σταθερότητα των όρων για την ρύθμιση του χρόνου εργασίας είναι υψηλή, ακόμη και στις Επιχειρησιακές ΣΣΕ που υπογράφονται από Ενώσεις

"Τροποποίηση ωραρίου με δυνατότητα πλήρους ή μερικής απασχόλησης 8ωρο ημερησίως, 40ωρο εβδομαδιαίως, 5ωρο ημερησίως, 25ωρο εβδομαδιαίως με ονομαστική αναφορά εργαζομένων",

"Εφαρμογή εκ περιτροπής εργασίας",

"Ωράριο εργασίας 5θήμερο 37,5 ώρες από 1.5.2012 έως 30.4.2013, 38,5 ώρες από 1.5.2013 έως 30.4.2014 και από 1.5.2014 έως 31.12.2014 40 ώρες".

"Ωράριο εργασίας: 37,5 ώρες για τους εργαζόμενους στο μηχανουργείο, 35 για τους εργαζόμενους επί πλοίου, 40 για τους εργαζόμενους στο γραφείο".

"Ωράριο εργασίας 40ωρο και 5θήμερο ή εξαήμερο."

"Καθορισμός ωραρίου και διαλειμμάτων ανάλογα με τον τρόπο παροχής της εργασίας (πλοία καταστήματα, εργοστάσια, Ναυπηγεία κλπ)"

"Κατάργηση 5θήμερης εβδομαδιαίας εργασίας από Δευτέρα ως Παρασκευή και εφαρμογή πενθημέρου που περιλαμβάνει και εργασία καθ' ημέρα Σάββατα χωρίς προσαύξηση."

"Ως ώρα έναρξης του ωραρίου ορίζεται η ώρα σύνδεσης του κάθε εργαζομένου στο πρόγραμμα city collect και ως ώρα λήξης η αποσύνδεση του κάθε εργαζομένου από το σύστημα αυτό."

Προσώπων (31,3%), και αυτό το ποσοστό προσαυξάνεται με εκείνες που δεν έχουν αναφορά σε νέα ρύθμιση του χρόνου εργασίας (32,1%), οι οποίες είναι και το μεγαλύτερο μερίδιο των Επιχειρησιακών ΣΣΕ των Ενώσεων Προσώπων. Επίσης είναι αξιοσημείωτο ότι το εξαήμερο παροχής εργασίας και η διευθέτηση του χρόνου εργασίας περιέχονται κυρίως, αλλά όχι αποκλειστικά, στις Επιχειρησιακές ΣΣΕ που συνάπτονται από Ενώσεις Προσώπων.

Η συνολική εικόνα όσον αφορά τις Επιχειρησιακές ΣΣΕ του 2012 και την ρύθμιση του χρόνου εργασίας είναι λοιπόν ότι διατηρούνται οι υφιστάμενες ρυθμίσεις, και όταν πραγματοποιούνται αλλαγές, αυτές είναι μικρές με την συμφωνία των Επιχειρησιακών Σωματείων, και μεγαλύτερες με την συμφωνία των Ενώσεων Προσώπων.

3.6. Η διάρκεια ισχύος των Επιχειρησιακών ΣΣΕ του 2012.

Ιδιαίτερη πλευρά των θεσμικών όρων των ΣΣΕ είναι η διάρκεια ισχύος τους. Οι Επιχειρησιακές ΣΣΕ του 2012 παρουσιάζουν ποικιλία ως προς την διάρκειά τους (Πίνακας 21).

Οι συναπτόμενες Επιχειρησιακές ΣΣΕ του 2012 είναι κυρίως αόριστης (30,2%) και μονοετούς διάρκειας (25,9%). Συνάπτονται όμως και Επιχειρησιακές ΣΣΕ διετούς (13,6%), τριετούς (17,6%) έως και, ελάχιστες μεν υπαρκτές δε, τετραετούς (0,7%) διάρκειας, ρύθμιση όμως που αντιβαίνει στους όρους της ΠΥΣ 6/2012. Σημαντικό ποσοστό των Επιχειρησιακών ΣΣΕ του 2012 (11,9%) περιέχει «άλλη» ρήτρα για την διάρκεια ισχύος, π.χ. συχνά συνδέοντάς την, ρητά ή εμμέσως, με την διάρκεια του Μεσοπρόθεσμου Προγράμματος Δημοσιονομικής Προσαρμογής και ορίζοντας ως χρόνο λήξης της ισχύος της την θεωρούμενη ως ημερομηνία λήξης αυτού, την 31.12.2013, την 31.12.2014 ή την 31.12.2015.

Επισημαίνεται και πάλι ότι η ΠΥΣ 6/2012 φαίνεται να ορίζει ότι οι ΣΣΕ είναι αποκλειστικά ορισμένου χρόνου, από 1-3 έτη¹². Είναι εντυπωσιακό πάντως ότι διαπιστώνεται βούληση των μερών και μετά την έκδοση της ΠΥΣ 6/2012, να συνάπτουν σε μεγάλο βαθμό συμβάσεις αόριστης διάρκειας, πράγμα που δεν προκύπτει με σαφήνεια από τις ρυθμίσεις της ΠΥΣ 6/2012, χωρίς όμως και να αποκλείεται από το όλο πνεύμα των διατάξεων του ν. 1876/1990.

¹² Άρθρο 2 παρ. 1. «Οι Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας συνάπτονται εφεξής για ορισμένο χρόνο ισχύος, η διάρκεια του οποίου δεν μπορεί να είναι μικρότερη από ένα (1) έτος και δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) έτη».

Η εικόνα για την διάρκεια ισχύος των Επιχειρησιακών ΣΣΕ του 2012 αποσαφηνίζεται περαιτέρω όταν αυτές αναλυθούν ανά είδος συνδικαλιστικής οργάνωσης που τις συνήψε.

Τα Επιχειρησιακά Σωματεία συνάπτουν κυρίως Επιχειρησιακές ΣΣΕ μονοετούς διάρκειας (38,2%) και διετούς διάρκειας (24,9%), ενώ ακολουθούν σε μικρότερο ποσοστό οι Επιχειρησιακές ΣΣΕ αορίστου διάρκειας (15,6%) και τριετούς διάρκειας (9,8%).

Οι Ενώσεις Προσώπων διαφοροποιούνται σε μικρό βαθμό, καθώς οι Επιχειρησιακές ΣΣΕ που συνάπτουν, είναι σε χαμηλότερο ποσοστό (25,7%) μονοετούς διάρκειας έναντι εκείνων των Επιχειρησιακών Σωματείων. Αντιστοίχως σε υψηλότερο ποσοστό συνάπτουν Επιχειρησιακές ΣΣΕ αορίστου διάρκειας (24,8%). Συνάπτουν επίσης σε μεγαλύτερο βαθμό τριετείς Επιχειρησιακές ΣΣΕ (21,8%), παρά διετείς (12,6 %). Οι «άλλοι» τρόποι καθορισμού της περιόδου ισχύος (ρητά ή εμμέσως σύνδεση με την διάρκεια του Μεσοπρόθεσμου Προγράμματος Δημοσιονομικής Προσαρμογής, κλπ) επίσης σε υψηλότερο ποσοστό (14%) στις Επιχειρησιακές ΣΣΕ των Ενώσεων Προσώπων έναντι εκείνων των Επιχειρησιακών Σωματείων (9,8%).

Οι συναπτόμενες Επιχειρησιακές ΣΣΕ του 2012 από Πρωτοβάθμια Σωματεία είναι σε υψηλότερο ποσοστό αόριστης διάρκειας (95,6%) και αυτό οφείλεται στο ότι οι 92 ΣΣΕ που συνήψαν τα σωματεία της Ναυπηγοεπισκευαστικής Ζώνης είναι αόριστης διάρκειας.

4. Ο Ο.ΜΕ.Δ. και οι Συλλογικές Διαπραγματεύσεις του 2011-2012.

4.1. Οι Κλαδικές και οι Ομοιοεπαγγελματικές ΣΣΕ του 2011-2012 και ο Ο.ΜΕ.Δ.

Το 2011 λόγω του νέου νομοθετικού περιβάλλοντος (ν. 3899/2010) και των αλλαγών στην σύνθεση του Δ.Σ. και των Σωμάτων Μεσολαβητών και Διαιτητών, επί τέσσερις μήνες (1.4.2011-30.7.2011) κατέστη αντικειμενικά μη δυνατή η παροχή υπηρεσιών Μεσολάβησης και Διαιτησίας. Αυτό συνέβαλε στον περιορισμό της συμβολής του Ο.ΜΕ.Δ. στις συλλογικές διαπραγματεύσεις του 2011, σε συνδυασμό και με τη μείωση των υποθέσεων συλλογικής διαπραγμάτευσης που ήχθησαν ενώπιον του Ο.ΜΕ.Δ. Ωστόσο και στις υποθέσεις που ήχθησαν στις υπηρεσίες Μεσολάβησης του Ο.ΜΕ.Δ. το 2011, άρχισαν να γίνονται εμφανείς οι νέες τάσεις και συμπεριφορές στις συλλογικές διαπραγματεύσεις.

Από το σύνολο των 23 Κλαδικών ΣΣΕ και των 22 Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ που υπογράφηκαν και κατατέθηκαν το 2011, ο Ο.ΜΕ.Δ. συνέβαλε στην σύναψη των 5 ΣΣΕ εκ του συνόλου των 45 ΣΣΕ, των 3 στο στάδιο της Μεσολάβησης και 2 στο στάδιο της Διαιτησίας. Σημειωτέον ότι από τις 3 ΣΣΕ που συνήφθησαν στο στάδιο της Μεσολάβησης, οι 2 συνήφθησαν από μόνο μία εκ των κατά το παρελθόν συμβαλλομένων εργοδοτικών οργανώσεων, ενώ οι λοιπές συμβαλλόμενες εργοδοτικές οργανώσεις είτε απέρριψαν την πρόταση Μεσολάβησης, είτε αρνήθηκαν την Μεσολάβηση. Χαρακτηριστικό των αποκλίσεων στις διαπραγματευτικές θέσεις των μερών είναι ότι επί συνόλου 23 Κλαδικών και Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ για τις οποίες έγινε προσφυγή στις υπηρεσίες της Μεσολάβησης (αποκλειστικά από την εργατική πλευρά), μόνο στις προαναφερθείσες 3 ΣΣΕ υπήρξε σύγκλιση και συμφωνία των μερών, και στις 2 εξ αυτών αυτή αφορούσε μόνον ένα μέρος εκ των, κατά το παρελθόν, συμβαλλομένων εργοδοτικών οργανώσεων. Οι υπόλοιπες 20 ΣΣΕ του 2011 οδηγήθηκαν στην Διαιτησία. Αποτελεί αυτό έναντι του πρόσφατου παρελθόντος μία εξαιρετικά σημαντική μεταβολή/αύξηση του βαθμού προσφυγής στην διαιτησία για την ρύθμιση Κλαδικών και Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ, μεταβολή η οποία ενδεχομένως δεν έγινε αντιληπτή και δεν αξιολογήθηκε εγκαίρως.

Η συμβολή του Ο.ΜΕ.Δ. στις συλλογικές διαπραγματεύσεις που οδήγησαν στην σύναψη των Κλαδικών και Ομοιοεπαγγελματικών, Εθνικών και Τοπικών, ΣΣΕ του 2012, είναι επίσης περιορισμένη. Ειδικότερα η συμβολή του Ο.ΜΕ.Δ. στις συλλογικές διαπραγματεύσεις που οδήγησαν στην σύναψη των

23 Εθνικών Κλαδικών και Εθνικών Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ και των 6 Τοπικών Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ του 2012, αφορά, μεταξύ άλλων, στην σύναψη της Εθνικής Κλαδικής των Ξενοδοχοϋπαλλήλων, καθώς και της Τοπικής Κλαδικής Ξενοδοχοϋπάλληλων Νομού Ηρακλείου κατά το στάδιο της Μεσολάβησης. Επίσης, υπεγράφη ΣΣΕ στον χώρο του Επισιτισμού για το Εργατοτεχνικό προσωπικό των πάσης φύσεως εργαστηρίων ζαχαρωδών προϊόντων λειτουργούντων εντός καταστημάτων ζαχαροπλαστικής, ξενοδοχείων, αρτοποιίας κλπ όλης της χώρας.

Στις λοιπές ΣΣΕ που συνήφθησαν το 2012 δεν ζητήθηκε η παροχή υπηρεσιών Μεσολάβησης του Ο.ΜΕ.Δ., ενώ σε άλλες υποθέσεις με αίτημα την ανανέωση Κλαδικών και Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ που ήχθησαν στις υπηρεσίες Μεσολάβησης του Ο.ΜΕ.Δ., οι συλλογικές διαπραγματεύσεις είτε απέβησαν άκαρπες (π.χ. ΠΟΛ για ΣΣΕ Λογιστών), είτε δηλώθηκε ρητά η άρνηση Μεσολάβησης εκ μέρους εκπροσώπων της εργοδοτικής πλευράς, οπότε και πάλι δεν μπορούσε να υπάρξει συνέχεια (π.χ. Τεχνικοί ημερήσιου και περιοδικού τύπου Αθηνών, Αρχαιολόγοι που απασχολούνται σε τεχνικές, κατασκευαστικές εταιρείες, Προσωπικό ιδιωτικών κλινικών (μικρών) και νευροψυχιατρικών κλινικών όλης της χώρας).

Συνολικά, η τάση υποχώρησης των Κλαδικών και των Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ αντανακλάται το 2012 και στην δυνατότητα συλλογικής διαπραγμάτευσης των ΣΣΕ που αποτέλεσαν αντικείμενο των υπηρεσιών Μεσολάβησης του Ο.ΜΕ.Δ., σε συνδυασμό βεβαίως με τη μεταβολή του σχετικού νομοθετικού πλαισίου.

4.2. Ο πολλαπλασιασμός των Επιχειρησιακών ΣΣΕ και ο Ο.ΜΕ.Δ..

Η πορεία του πολλαπλασιασμού των Επιχειρησιακών ΣΣΕ το 2011-2012 και η πορεία του Ο.ΜΕ.Δ. κατά τα ίδια έτη εμφανίζονται ασύμπτωτες.

Από τις 170 Επιχειρησιακές ΣΣΕ που κατατέθηκαν το 2011¹³ μικρό ποσοστό αυτών ήταν προϊόν συλλογικών διαπραγματεύσεων που έκαναν χρήση των υπηρεσιών του Ο.ΜΕ.Δ., καθώς 8 Επιχειρησιακές ΣΣΕ συνήφθησαν στο στάδιο της Μεσολάβησης και μία στο στάδιο της Διαιτησίας. Στην διάρκεια του 2011 στον Ο.ΜΕ.Δ. υποβλήθηκαν 21 αιτήσεις Μεσολάβησης για υποθέσεις Επιχειρησιακών ΣΣΕ και εξ αυτών 4 τέθηκαν στο αρχείο, οι 2 λόγω του ότι αφορούσαν αιτήσεις για σύναψη Ειδικών Επιχειρησιακών ΣΣΕ. Σημειωτέον ότι η μία εξ αυτών που ετέθησαν στο αρχείο, και 3 ακόμη που

¹³ Το 2011 εκδόθηκαν και κατατέθηκαν και 9 Επιχειρησιακές Δ.Α..

εξελίχθηκαν (οι δύο κατέληξαν σε σύναψη Επιχειρησιακής ΣΣΕ – Σπήντεξ ΑΕ, ΒΙΚΗ ΑΕ), προέρχονταν από την εργοδοτική πλευρά.

Σημειωτέον επίσης ότι από τις 17 υποθέσεις Επιχειρησιακών ΣΣΕ που εξελίχθηκαν στα πλαίσια του Ο.ΜΕ.Δ. το 2011, υπεγράφησαν οι 9 (Επιχειρησιακές) ΣΣΕ, σε σύνολο 13 ΣΣΕ κάθε είδους που υπεγράφησαν συνολικά το 2011 υπό την αιγίδα του Ο.ΜΕ.Δ.

Εκ των υστέρων μπορούμε να πούμε ότι εν μέσω της κρίσης υπήρξαν στην διάρκεια του 2011 προσπάθειες των μερών να αναζητήσουν ισορροπίες και λύσεις σε επίπεδο επιχειρήσεων, είτε επανεξετάζοντας ρυθμίσεις προηγούμενων Επιχειρησιακών ΣΣΕ (π.χ. Σπήντεξ ΑΕ όπου συμφωνήθηκε το πάγωμα των ωριμάνσεων), είτε επιδιώκοντας ρυθμίσεις με πρώτη Επιχειρησιακή ΣΣΕ, ώστε να εξορθολογισθεί το πλαίσιο του πλήθους των Κλαδικών και Ομοιοεπαγγελματικών ρυθμίσεων που εφάρμοζαν οι επιχειρήσεις (π.χ. ΒΙΚΗ ΑΕ όπου εφαρμόζονταν ρυθμίσεις από 23 Κλαδικές και Ομοιοεπαγγελματικές ΣΣΕ). Σε κάποιες από αυτές συνεισέφεραν και οι υπηρεσίες Μεσολάβησης του Ο.ΜΕ.Δ., αλλά επρόκειτο για μεμονωμένες περιπτώσεις, οι οποίες συγκαλύφθηκαν από τις «οριζόντιες» νομοθετικές ρυθμίσεις και τις «οριζόντιες» στάσεις των μερών, όπως διαμορφώθηκαν εκτός των διαδικασιών Μεσολάβησης του Ο.ΜΕ.Δ.

Από τις 976 Επιχειρησιακές ΣΣΕ του 2012 ελάχιστο ποσοστό αυτών (0,5%) συνήφθη μέσα από τις διαδικασίες Μεσολάβησης του Ο.ΜΕ.Δ. Πρόκειται για 5 Επιχειρησιακές ΣΣΕ, και ειδικότερα 3 με Επιχειρησιακά Σωματεία και 2 με Ενώσεις Προσώπων.

Σημειωτέον ότι στις τρεις περιπτώσεις των Επιχειρησιακών ΣΣΕ με Επιχειρησιακά Σωματεία, η μία ήταν αποτέλεσμα προσφυγής στις υπηρεσίες Μεσολάβησης με πρωτοβουλία της εργοδοτικής πλευράς. Οι δε δύο περιπτώσεις των Επιχειρησιακών ΣΣΕ με Ενώσεις Προσώπων ήταν αποτέλεσμα από κοινού προσφυγής των μερών στις υπηρεσίες Μεσολάβησης του Ο.ΜΕ.Δ.

Από τις συνολικά 13 περιπτώσεις των Επιχειρησιακών ΣΣΕ που συνήφθησαν το διάστημα 2011 – 2012 στα πλαίσια του Ο.ΜΕ.Δ. (9 ΣΣΕ το 2011 και 4 ΣΣΕ το 2012), οι 11 υπεγράφησαν με Επιχειρησιακά Σωματεία και οι 2 με Ενώσεις Προσώπων. Μέσω των υπηρεσιών Μεσολάβησης του Ο.ΜΕ.Δ., καταβλήθηκε προσπάθεια σύναψης Επιχειρησιακών ΣΣΕ σε τρεις ακόμη περιπτώσεις, εκ των οποίων οι δύο απέβησαν άκαρπες και η τρίτη, στις 15.2.2013 ήτοι κατά

την ολοκλήρωση συλλογής των στοιχείων της παρούσας μελέτης, ήταν ακόμη σε εξέλιξη.

Η συνολική εικόνα, η οποία δείχνει την πορεία του πολλαπλασιασμού των Επιχειρησιακών ΣΣΕ το 2011-2012 και την πορεία του Ο.ΜΕ.Δ. το 2011-2012 να εμφανίζονται ασύμπτωτες, δημιουργεί το ερώτημα εάν ο Ο.ΜΕ.Δ. δεν επέλεξε, ή δεν μπόρεσε, ή δεν θεωρήθηκε ότι μπορεί, να αποτελέσει, επικουρικά, μέρος των διαδικασιών συλλογικών διαπραγματεύσεων που έλαβαν χώρα το 2011 και 2012 σε επιχειρησιακό επίπεδο είτε με Επιχειρησιακά Σωματεία είτε από τα τέλη του 2011 και μετά, με Ενώσεις Προσώπων.

4.3. Οι Διαιτητικές Αποφάσεις των ετών 2011 και 2012.

Κατ' αρχήν πρέπει να επισημανθεί ότι ο αριθμός των υποθέσεων διαιτησίας κατά την εν λόγω περίοδο εμφανίζεται εξαιρετικά περιορισμένος σε σχέση με τα προηγούμενα έτη.

Οι διαιτητικές υποθέσεις του 2011 ανέρχονται μόνο σε 28, επί των οποίων εκδόθηκε απόφαση σε 27. Αντίθετα ο μικρότερος αριθμός που είχε παρατηρηθεί κατά το παρελθόν σε χρονιά της προηγούμενης 10ετίας, ήταν 52 και βέβαια ο μεγαλύτερος 83. Εν προκειμένω είναι προφανές πως, δεδομένου ότι οι ρυθμιζόμενες κατά το παρελθόν με Δ.Α. συλλογικές συμβάσεις δεν ανανεώθηκαν ούτε οικειοθελώς ούτε με προσφυγή στην διαιτησία, η επίδραση των νέων νομοθετικών ρυθμίσεων ήταν καταλυτική.

Σε όσες πάντως υποθέσεις εκδόθηκε διαιτητική απόφαση, επρόκειτο στη συντριπτική πλειοψηφία περί περιπτώσεων, στις οποίες υπήρχε ήδη παλιότερη ρύθμιση. Μόνο μια περίπτωση αποφάσεως αφορούσε νέα ρύθμιση και είναι εκείνη των εργαζομένων στα κέντρα αποκατάστασης και αποθεραπείας όλης της χώρας.

Σε όλες τις περιπτώσεις προσφυγής επρόκειτο περί αιτήσεως που υποβλήθηκε μονομερώς εκ μέρους της εργατικής πλευράς.

Από τις αποφάσεις που εκδόθηκαν κατά το 2011 (Πίνακας 22), οι 26 ασχολούνται με το ζήτημα των αποδοχών, ενώ η μία (1) αφορά ρύθμιση κανονισμού εργασίας. Από τις παραπάνω 26 αποφάσεις που ασχολούνται με τις αποδοχές, η μία αποτελεί ρύθμιση αποδοχών για πρώτη φορά και οι 25 αφορούν αναπροσαρμογή παλαιότερων ρυθμίσεων. Από τις 25 αυτές αποφάσεις, οι 11, δηλαδή το 44 % των αποφάσεων που ασχολούνται με τις

αποδοχές, προβλέπουν σταθερότητα, ενώ οι 13, δηλαδή το 52 %, προβλέπουν αύξηση και η μία (4%) προβλέπει μείωση. Η μία περίπτωση στην οποία προβλέπεται μείωση, είναι αυτή των χειριστών μηχανημάτων εκτελέσεως τεχνικών έργων.

Αντίθετα στις περιπτώσεις στις οποίες προβλέπεται αύξηση, αυτή η αύξηση είναι εκείνη που προβλέπεται στην Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση 2010-2012 και στο ν. 3871/2010, δηλαδή με έναρξη στις 1.7.2011 και κατά ποσοστό ίσο προς το ποσοστό της μεταβολής του ευρωπαϊκού πληθωρισμού κατά το έτος 2010.

Τέλος, ως προς τα θεσμικά ζητήματα και το χρόνο εργασίας, το σύνολο των διαιτητικών αποφάσεων προβλέπει διατήρηση των ισχυουσών ρυθμίσεων. Σημειωτέον, ότι το σύνολο των διαιτητικών αποφάσεων συμπεριέλαβαν διατηρητική ρήτρα για τις μη μισθολογικές ρυθμίσεις.

Στην διάρκεια του 2012 και έως την τροποποίηση του νομικού πλαισίου για την λειτουργία της Διαιτησίας, εξεδόθησαν από τον Ο.ΜΕ.Δ. και 8 Διαιτητικές Αποφάσεις για την επίλυση συλλογικών διαφορών, οι οποίες τελούσαν σε εκκρεμότητα από τον κύκλο συλλογικών διαπραγματεύσεων του 2011.

Σημειωτέον ότι 6 από τις 8 Διαιτητικές Αποφάσεις αφορούσαν τον κλάδο των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (Τεχνικοί Τηλεόρασης Βορείου Ελλάδος, Νοτιοδυτικής Ελλάδος, Κρήτης, Συντάκτες Περιοδικού Τύπου, Τεχνικοί Ιδιωτικής Ραδιοφωνίας Αθηνών, Τυπογράφοι Ημερήσιου Επαρχιακού Τύπου).

Ως προς το περιεχόμενο των Διαιτητικών Αποφάσεων που εκδόθηκαν το 2012 και αφορούσαν Διεπιχειρησιακές ρυθμίσεις (Κλαδικές και Ομοιοεπαγγελματικές), όλες σχεδόν προβλέπουν διατήρηση των ισχυόντων όρων αμοιβής και εργασίας, πλην μιας (Κλαδική Τοπική Ξενοδοχοϋπαλλήλων Κερκύρας, Δ.Α. 6/2012) η οποία προέβλεψε και αύξηση αποδοχών (σε ποσοστό 1%), αλλά αποτελούσε εκκρεμή ρύθμιση του έτους 2011.

5. Συμπεράσματα.

Την περίοδο 2011-2012 σε συνθήκες βαθιάς οικονομικής κρίσης παρατηρούνται σημαντικές μεταβολές στην δομή των συλλογικών διαπραγματεύσεων και στις διαπραγματευτικές συμπεριφορές των μερών.

Υποχωρεί ο βαθμός ανανέωσης των Διεπιχειρησιακών ΣΣΕ (Κλαδικές και Ομοιοεπαγγελματικές), βάσει των οποίων ρυθμίζονταν οι όροι αμοιβής και εργασίας σε ευρύτατους κλάδους της ελληνικής οικονομίας. Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της περιόδου 2011-2012 είναι ο πολλαπλασιασμός των Επιχειρησιακών ΣΣΕ.

Οι τάσεις του 2012 οδηγούν σε εξαιρετικά μικρότερο/χαμηλότερο βαθμό κάλυψης της αγοράς εργασίας, των επιχειρήσεων και των εργαζομένων από ΣΣΕ.

Μένει να αποσαφηνισθεί από τις εξελίξεις των συλλογικών συμπεριφορών και των συλλογικών διαπραγματεύσεων στην διάρκεια του 2013, εάν η αναπαραγωγή τους συνδέεται με την συγκυριακή διαπραγματευτική ασυμφωνία μεταξύ των μερών (συγκυριακό αίτιο), ή με γενικότερη διαπραγματευτική αδυναμία (δομικό αίτιο).

Ως προς το περιεχόμενο των ρυθμίσεων, μία στις δύο Κλαδικές και Ομοιοεπαγγελματικές ΣΣΕ (48,2%) προβλέπουν μειώσεις αποδοχών και μία στις τέσσερις (24,1%) προβλέπει σταθερότητα αποδοχών.

Η παράδοση των συλλογικών διαπραγματεύσεων, αλλά και το ισχύον προ του ν. 4024/2011 νομικό πλαίσιο, θεωρούσε τις Επιχειρησιακές ΣΣΕ ως μηχανισμό βελτίωσης των αποδοχών. Το 2011-2012 οι Επιχειρησιακές ΣΣΕ αποτελούν κυρίως μηχανισμό εφαρμογής μειώσεων άνω του 15%. Η προσαρμογή στα κατώτατα όρια μισθών και ημερομισθίων της ΕΓΣΣΕ είναι η κεντρική τάση τους.

Το 2012 η επιχειρησιακή διαπραγμάτευση αποβλέπει στο να αποκλίνει από ρυθμίσεις ισχύουσες που είχαν διαμορφωθεί από την Κλαδική και την Ομοιοεπαγγελματική διαπραγμάτευση και τις αντίστοιχες ΣΣΕ, κυρίως μέσω των Επιχειρησιακών ΣΣΕ που συνάπτονται εκ μέρους των Ενώσεων Προσώπων.

Η κλαδική μορφολογία της κατανομής των Επιχειρησιακών ΣΣΕ και των μειώσεων στις αμοιβές παρουσιάζει διαφοροποιήσεις μεταξύ της Μεταποίησης, όπου παρατηρείται κάποιος βαθμός σταθερότητας (36,1%), ενώ

σε άλλους κλάδους το ποσοστό σταθερότητας είναι ελάχιστο, όπως π.χ. στο Εμπόριο με 3,7%, στα Ξενοδοχεία και Εστιατόρια με 1%, και μάλιστα στον κλάδο των Κατασκευών απουσιάζουν παντελώς Επιχειρησιακές ΣΣΕ που διατηρούν τις αποδοχές σταθερές.

Ως αιτίες των τομών και των τάσεων συνολικά σημειώνονται οι αναπροσαρμογές στις διαπραγματευτικές συνθήκες και συμπεριφορές των μερών, οι οποίες αποτυπώνονται και στις διαφωνίες που προκύπτουν κατά τις συλλογικές διαπραγματεύσεις ενώπιον της Μεσολάβησης του Ο.ΜΕ.Δ., όπως και οι ευρύτερες αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο της Διαιτησίας και του προσωπικού πεδίου ισχύος (κήρυξης ως γενικά υποχρεωτικών) των λιγότερων Κλαδικών και των Ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ που συνάπτονται.

Η μελέτη επιδίωξε, και κατόρθωσε σε μεγάλο βαθμό, να καταγράψει τις υφιστάμενες τάσεις στις συλλογικές διαπραγματεύσεις, στην δομή τους και στις διαπραγματευτικές συμπεριφορές τους, όπως αυτές διαγράφονται την περίοδο 2011-2012.

Η εικόνα των τάσεων θα ήταν πληρέστερη, εάν μπορούσαμε να ερευνήσουμε και άλλες πλευρές των εξελίξεων, π.χ. να επιχειρήσουμε διακρίσεις ανάλογα με το μέγεθος των επιχειρήσεων. Αυτό το στοιχείο όμως δεν προκύπτει από τις υφιστάμενα στοιχεία καταγραφής των ΣΣΕ.

Για τους ίδιους λόγους, δεν μπορέσαμε σε πολλές περιπτώσεις να εκτιμήσουμε και αξιολογήσουμε τον βαθμό των μεταβολών π.χ. το ποσοστό των μειώσεων στις αποδοχές, γιατί είτε δεν υπήρχε προηγούμενη ΣΣΕ στην επιχείρηση, είτε δεν υπήρχαν στοιχεία για το ύψος των αποδοχών που κατέβαλλε η επιχείρηση κατά την προηγούμενη περίοδο.

Μεθοδολογικές βελτιώσεις στην τήρηση και επεξεργασία των στοιχείων και επόμενες ερευνητικές εργασίες μπορούν να φωτίσουν καλύτερα τις τάσεις και τις προοπτικές των συλλογικών διαπραγματεύσεων και των συλλογικών συμβάσεων στην Ελλάδα.

Βιβλιογραφικές Αναφορές.

Επιθεώρησις Εργατικού Δικαίου, 2012, *Οι εργασιακές σχέσεις στην εποχή των μνημονίων. Το εργατικό δίκαιο μετά και το Μνημόνιο ΙΙ*, Τόμος 71^{ος}, Τεύχος 9 (1701), 1 και 15.5.2012, σελ. 521-720.

Ιωάννου, Χρ. 2011, *Τα Είδη των Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας και η δομή του Συστήματος Συλλογικών Διαπραγματεύσεων πριν και μετά τον νόμο 1876/1990*, Επιθεώρησις Εργατικού Δικαίου, Τόμος 70ος, Τεύχος 12 (1682), 1.7.2011, σελ. 753-786.

Ιωάννου, Χρ. 2012, *Πόσο "εξαρτημένες" ήταν οι συλλογικές συμβάσεις από την Διαιτησία του ν. 1876/1990;* Επιθεώρησις Εργατικού Δικαίου, Τόμος 71ος, Τεύχος 13 (1705), 15.7.2012, σελ. 897-916.

Ιωάννου, Χρ., Ζησιμόπουλος Αγ., Κατρούγκαλος Γ., Φωτόπουλος ν. 2011, *«Ο Ο.Μ.Ε.Δ. και οι Συλλογικές Διαπραγματεύσεις πριν και μετά το νόμο 1876/1990»*, ΟΜΕΔ, 2011 Αθήνα.

Καυάλης, Α. 2013. *Οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας το 2012*, Ενθέματα, Αυγή, 27.01.2013.

Παπαδημητρίου, Κων. 2012, *Η απώλεια των σημείων ισορροπίας και η αποδόμηση στις συλλογικές εργασιακές σχέσεις υπό το φως των ρυθμίσεων των ν. 4024/2011 και 4046/2012*, στο *Οι εργασιακές σχέσεις στην εποχή των μνημονίων. Το εργατικό δίκαιο μετά και το Μνημόνιο ΙΙ*, Επιθεώρησις Εργατικού Δικαίου, 2012, Τόμος 71ος, Τεύχος 9 (1701), 1 και 15.5.2012, σελ. 699-712.

Yannakourou, M. and Soumeli E. 2004, *The evolving structure of Collective Bargaining in Europe 1990-2004, National Report Greece and Cyprus*, Research Project Co-financed by the European Commission and the University of Florence, University of Florence.

Πίνακες

Πίνακας 1:	Η Δομή των Συλλογικών Διαπραγματεύσεων και η Ετήσια Ροή ΣΣΕ και Δ.Α. Περίοδος ισχύος του ν. 1876/1990.....	47
Πίνακας 2:	Οι Διεπιχειρησιακές (Κλαδικές και Ομοιοεπαγγελματικές) ΣΣΕ και Δ.Α. σε ισχύ την 14.2.2013 και ημερομηνία λήξης αυτών....	48
Πίνακας 3:	Οι Διεπιχειρησιακές (Εθνικές, Κλαδικές και Ομοιοεπαγγελματικές) ρυθμίσεις που έχουν λήξει την 14.2.2013.....	49
Πίνακας 3 (συνέχεια):	Οι Διεπιχειρησιακές (Εθνικές, Κλαδικές και Ομοιοεπαγγελματικές) ρυθμίσεις που έχουν λήξει την 14.2.2013.....	50
Πίνακας 4:	Η σύναψη Επιχειρησιακών ΣΣΕ ανά είδος συνδικαλιστικής οργάνωσης και ανά μήνα, 2011-2012.....	51
Πίνακας 5:	Κατανομή Επιχειρησιακών ΣΣΕ 2012 ανά Κλάδο.....	52
Πίνακας 6:	Κλαδική κατανομή Συλλογικών Ρυθμίσεων ετών 2009-2011.....	53
Πίνακας 7:	Οι Επιχειρησιακές ΣΣΕ 2012 ανά τόπο και κλάδο.....	54
Πίνακας 8:	Συλλογικές Ρυθμίσεις (ΣΣΕ – Δ.Α.) που καταγγέλλθηκαν μετά την 14.2.2012.....	60
Πίνακας 9:	Μεταβολή στις Αποδοχές Διεπιχειρησιακών ΣΣΕ του 2012 ανά είδος.....	61
Πίνακας 10:	Μεταβολή στις Αποδοχές των Διεπιχειρησιακών ΣΣΕ του 2012 ανά κλάδο Οικονομίας.....	62
Πίνακας 11:	Μεταβολή θεσμικών όρων και χρόνου εργασίας στις Διεπιχειρησιακές ΣΣΕ 2012.....	63
Πίνακας 12:	Κατανομή ρυθμίσεων επιχειρησιακών ΣΣΕ 2012 για τις αποδοχές.....	64
Πίνακας 13:	Κατανομή των μειώσεων στις αποδοχές ΕΣΣΕ 2012.....	65
Πίνακας 14:	Επιχειρησιακές ΣΣΕ και μεταβολές αποδοχών ανά είδος Συνδικαλιστικής Οργάνωσης.....	66
Πίνακας 15:	Επιχειρησιακές ΣΣΕ ανά Συνδικαλιστική Οργάνωση, αρχική ή ανανεούμενη Ρύθμιση και Μεταβολή στις αποδοχές, 2012.....	67
Πίνακας 16:	Οι Επιχειρησιακές ΣΣΕ ανά Κλάδο και ανά εύρος μεταβολής στις αποδοχές, 2012.....	68

Πίνακας 16 (συνέχεια):	Οι Επιχειρησιακές ΣΣΕ ανά κλάδο και ανά εύρος μεταβολής στις αποδοχές, 2012.....	69
Πίνακας 17:	Οι ΕΣΣΕ του 2012 και οι μεταβολές στις θεσμικές ρυθμίσεις.....	70
Πίνακας 18	Οι μεταβολές στις θεσμικές ρυθμίσεις στις ΕΣΣΕ του 2012 ανά είδος συνδικαλιστικής οργάνωσης.....	71
Πίνακας 19:	Οι μεταβολές στις ρυθμίσεις του χρόνου εργασίας στις ΕΣΣΕ 2012.....	72
Πίνακας 20:	Οι μεταβολές στις ρυθμίσεις του χρόνου εργασίας στις ΕΣΣΕ του 2012 ανά είδος συνδικαλιστικής οργάνωσης.....	73
Πίνακας 21:	Η διάρκεια ισχύος των ΕΣΣΕ 2012 ανά είδος συνδικαλιστικής οργάνωσης.....	74
Πίνακας 22:	Το περιεχόμενο των Διαιτητικών Αποφάσεων του 2011.....	75

Πίνακας 1
Η Δομή των Συλλογικών Διαπραγματεύσεων και η Ετήσια Ροή ΣΣΕ και Δ.Α.
Περίοδος ισχύος του ν. 1876/1990

	ΕΓΣΣΕ	Ομοιοπαγγελματικές				Κλαδικές Εθνικές Τοπικές		Επιχει- ρησιακές		ΣΥΝΟΛΟ			%	
		Εθνικές		Τοπικές		ΣΣΕ	Δ.Α.	ΣΣΕ	Δ.Α.	ΣΣΕ	Δ.Α.	ΣΣΕ+ Δ.Α.	ΣΣΕ	Δ.Α.
		ΣΣΕ	Δ.Α.	ΣΣΕ	Δ.Α.									
1990	1	65	41	20	18	46	34	53	9	185	102	287	64,5	35,5
1991	1	37	30	35	20	89	25	125	12	287	87	374	76,7	23,3
1992		28	12	14	5	66	8	63	7	171	32	203	84,2	15,8
1993	1	50	11	26	2	98	15	105	2	280	30	310	90,3	9,7
1994	1	44	14	26	2	99	17	117	4	287	37	324	88,6	11,4
1995	1	41	14	25	4	64	13	108	2	239	33	272	87,9	12,1
1996	1	46	16	20	6	76	18	242	3	385	43	428	90	10,1
1997		44	14	25	8	69	26	143	4	281	52	333	84,4	15,6
1998	1	51	13	16	10	87	28	137	7	292	58	350	83,4	16,6
1999		23	20	18	9	70	19	115	3	228	51	279	81,7	18,3
2000	1	54	15	22	4	98	17	122	6	297	42	339	87,6	12,4
2001		34	12	24	1	60	22	146	5	263	40	304	86,5	13,2
2002	2	43	19	32	6	96	20	175	11	348	56	404	86,1	13,8
2003		28	25	26	8	52	26	168	5	274	64	338	81,1	18,9
2004	1	37	16	43	4	101	22	216	10	398	52	450	88,4	11,6
2005		37	18	24	8	84	15	234	20	379	61	440	86,2	13,8
2006	1	42	17	34	6	100	24	224	7	401	54	455	88,1	11,9
2007		23	14	20	3	73	19	202	7	318	43	361	88,1	11,9
2008	1	43	17	27	2	117	25	215	15	403	59	462	87,2	12,8
2009		15	11	12	5	47	30	215	12	289	58	347	83,3	16,7
2010	1	33	8	14	6	31	21	227	11	306	46	352	86,9	13,1
2011	*	15	5	7	1	23	12	170	9	215	27	242	88,9	11,1
2012	**	4	3	6	4	19	1	976	-	1005	8	1013	99,2	0,8

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Υπουργείου Εργασίας και αρχείου Ο.ΜΕ.Δ.

* Περίοδος ισχύος του ν. 1876/1990 με την τροποποίηση του από το ν.3899/2010.

** Περίοδος ισχύος του ν. 1876/1990 με την τροποποίηση του από το ν.4046/2012.

Πίνακας 2 Οι Διεπιχειρησιακές (Κλαδικές και Ομοιοεπαγγελματικές) ΣΣΕ και Δ.Α. σε ισχύ την 14.2.2013 και ημερομηνία λήξης αυτών			
a/a	Τίτλος ΣΣΕ	Ημερομηνία Λήξης	ΣΣΕ / Δ.Α.
1	Ξένων Αεροπορικών Εταιρειών	31/12/2014	12.6.2012
2	Αισθητικών	30/6/2015	25.6.2012
3	Ζαχαρωδών εργαστήρια	19/8/2013	10.8.2012
4	Ιδιωτικών Κλινικών	31/12/2013	28.6.2012
5	Ξενοδοχείων	31/12/2013	13.7.2012
6	Υποθηκοφυλακείων Αμισθοι	31/7/2013	17.8.2012
7	Καθηγητές Φροντιστηρίων ξένων γλωσσών Αττικής	31/8/2013	6.9.2012 & 19.9.2012
8	Δημοτικών επιχειρήσεων Υδρευσης Αποχετευσης	31/12/2013*	4.4.2012
9	Εμπορίου	31/7/2013	26.7.2012
10	Μουσικών - τραγουδιστών Κέντρων Διασκέδασης	20/4/2015	23.4.2012
11	Ναυτιλιακών Πρακτορειών	30/6/2014	7.8.2012
12	Τεχνικών Μελετητικών Εταιρειών	31/12/2013	28.9.2012
13	Βιβλιοδετείων	31/12/2013	7.7.2011
14	Εκπαιδευτικών Ιδιωτικής Δευτεροβάθμιας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης ΤΕΕ	31/8/2013	20.12.201 0
15	Βιομηχανίας ζυμαρικών	31/12/2013	
16	Μεταλλείων - λιγνιτωρυχείων	31/12/2013	26.5.2011 & 30.8.2011
17	Παροχής Υπηρεσιών Ασφαλείας	31/12/2013	1.9.2011
18	Υπάλληλοι Ραδιοσταθμών Θεσσαλονίκης	31/5/2013	Δ.Α. 16/2011
19	Σιδηροβιομηχανίας	30/6/2013	Δ.Α. 18/2011
20	Οδηγών Σκυροδέματος Ολης της Χώρας	22/3/2013	Δ.Α. 41/2010
21	Χειριστές Ανυψωτικών Λατομείων - πέτρας	31/12/2013	30.3.2011
22	Χειριστές Ανυψωτικών Μεταλλείων Λιγνιτωρυχείων	31/12/2013	30.3.2011
23	Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων Ν. Λασιθίου	31.12.2013	3.7.2012
24	Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων Ν. Ροδού	31.12.2013	29.6.2012
25	Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων Ν. Ηρακλείου	31.12.2013	1.7.2012
26	Ξενοδοχοϋπάλληλοι Ν. Χανίων	31.12.2013	25.7.2012

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων αρχείου Υπ. Εργασίας και Ο.ΜΕ.Δ.

- Εν ισχύ υπό την αίρεση των επιπτώσεων της εφαρμογής των Νόμων 4024/2011 και 4093/2012 οι οποίοι κατήργησαν την ισχύ των ΣΣΕ στο δημόσιο τομέα.

Πίνακας 3
Οι Διεπιχειρησιακές (Εθνικές, Κλαδικές και Ομοιοεπαγγελματικές) ρυθμίσεις που έχουν λήξει την 14.2.2013

α/α	Τίτλος ΣΣΕ/Δ.Α. και Ημερομηνία Υπογραφής	Ημερομηνία Ισχύος	
		Έναρξης	Λήξης
1	ΕΓΣΣΕ 15-7-2010	1-1-2010	31-12-2012
2	Αγγαιοπλαστών Φαγεντιανών ΣΣΕ 21-1-2011 (Υ)	1-1-2010	31-12-2011
3	Αμαξομάτων Πλαισίων ΣΣΕ 16-10-2010	1-1-2010	31-12-2011
4	Αμφοβολιστών ΣΣΕ 17-5-2010	1-1-2010	Αορίστου
5	Αναγκτικών, Οινοποιίας κ.λπ. ΣΣΕ 24-7-2009 (Υ)	1-1-2009	Αορίστου
6	Αποκλειστικών Νοσοκόμων		
7	Απορρυπαντικών ΣΣΕ 26-11-2010 (Υ)	1-1-2010	31-12-2011
8	Αρτηρατών ΣΣΕ 6-8-2008	31-12-2009	Διετής
9	Αρχαιολόγων		
10	Ασφαλιστικών Πρακτορείων Πρ.συμφ 9-6-2011	1-1-2011	31-12-2011
11	Βιβλιοπωλείων, Εκδοτικών Οίκων κ.λπ. 14-12-2010	1-1-2010	31-12-2011
12	Βιολόγων ΝΠΔΔ ΥΑ 49537/2368/2008	1-1-2008	
13	Βρεφοκόμων – Νηπιαγωγών ΝΠΔΔ		
14	Γάλακτος Παστεριώσεων ΣΣΕ 24-7-2009 (Υ)	1-1-2009	Αορίστου
15	Γεωλόγων ΑΕΙ Βιομηχανικών Επιχειρήσεων ΣΣΕ 3-11-2009 (Υ)	1-1-2009	Αορίστου
16	Γεωπόνων ΤΕΙ Βιομηχανικών κ.λπ. Επιχειρήσεων ΣΣΕ 27-1-2011	1-1-2010	31-12-2011
17	Γεωτεχνικών Αγροτικών Οργανώσεων ΣΣΕ 16-12-2010		Διετής
18	Γραφείων Βιομηχανικών Βιοτεχνικών Επιχειρήσεων ΣΣΕ 6-12-2010 (Υ)	1-1-2010	31-12-2011
19	Δενδροανθοκηπουρών ΝΠΔΔ ΥΑ 49545/2008	1-1-2008	
20	Δενδροανθοκηπουρών ξενοδοχείων ΣΣΕ 9-9-2010	1-1-2010	αορίστου
21	Δημοσιογράφων περιοδικών Δ.Α. 7/2012	24-3-2011	Αορίστου
22	Δικηγορικών Γραφείων Υπαλλήλων Δ.Α. 53/2008	1-1-2008	Αορίστου
23	Εκδοροσφαγέων Αθηνών – Πειραιώς ΣΣΕ 16-12-2010	1-12-2010	Αορίστου
24	Εκπαιδευτικών Δημόσιας Ναυτικής Εκπαίδευσης ΣΣΕ 3-11-2010	1-1-2010	Αορίστου
25	Ελαστικών Αυτοκινήτων ΣΣΕ 26-11-2010 (Υ)	1-1-2010	31-12-2011
26	Εργοδηγών, Σχεδιαστών ΣΣΕ 23-11-2010 (Υ)	1-1-2010	31-12-2011
27	Εργοδηγών Χημικών ΣΣΕ 21-12-2010	1-1-2010	31-12-2011
28	Εργοδηγών Χημικών Β. Ελλάδος ΣΣΕ 27-2-2008	1-1-2008	31-12-2009
29	Εφημερίδων Δημοσιογράφων–Συντακτών Πελοπ. – Ηπείρου – Νήσων Δ.Α. 12/2008	1-1-2008	31-12-2009
30	Εφημερίδων Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων ΣΣΕ 15-7-2008 (Υ)	1-1-2008	31-12-2009
31	Εφημερίδων Συντακτών Θεσ.–Στερεάς & Ευβοίας (επαρχιακών) ΣΣΕ 26-6-2009	1-5-2009	30-4-2010
32	Εφημερίδων Συντακτών Θεσ.–Στερεάς & Ευβοίας (περιφερειακών) ΣΣΕ 25-5-2009	1-1-2009	31-12-2009
33	Εφημερίδων Τεχνικών Τύπου ΣΣΕ 24-7-2008	1-1-2008	Αορίστου
34	Εφημερίδων Υπαλλήλων Αθηνών ΣΣΕ 17-7-2008 (Υ)	1-1-2008	31-12-2009
35	Ζυμών Αρτοποιίας ΣΣΕ 26-11-2010 (Υ)	1-1-2010	31-12-2011
36	Ζωοτροφών – Πτηνοτροφών ΣΣΕ 26-11-2010 (Υ)	1-1-2010	31-12-2011
37	Ηλεκτροτεχνιτών Ανελκυστήρων ΣΣΕ 5-11-2010 (Υ)	1-1-2010	31-12-2011
38	Ηλεκτροτεχνιτών Βιομηχανίας ΣΣΕ 21-2-2011 (Υ)	1-1-2010	31-12-2011
39	Ηλεκτροτεχνιτών Εργοληπτών ΣΣΕ 5-11-2010 (Υ)	1-1-2010	31-12-2011
40	Ηλεκτροτεχνιτών Καταστημάτων–Εργοληπτών Ηλεκτρολόγων ΣΣΕ 5-11-2010 (Υ)	1-1-2010	31-12-2011
41	Ηλεκτροτεχνιτών Ξενοδοχείων ΣΣΕ 5-11-2010 (Υ)	1-1-2010	31-12-2011
42	Θυρωρών ΣΣΕ 2-12-2010	1-1-2010	31-12-2012
43	Ιατρικής Τεχνολογίας Μηχανημάτων ΝΠΔΔ ΥΑ 49530/2364/2008	1-1-2008	
44	Ιατρικών Επισκεπτών ΣΣΕ 22-12-2010	1-1-2010	31-12-2011
45	Ιδρυμάτων Ειδικής Αγωγής ΥΑ 49539/2369/2008	1-1-2008	
46	Ιπποφορβείων ΥΑ 49536/2367/2008	1-1-2008	
47	Ιχθυολόγων ΣΣΕ 29-12-2010	1-1-2010	31-12-2012
48	Καθαριστριών Βιομηχανίας–Βιοτεχνίας ΣΣΕ 23-10-2010 (Υ)	1-1-2010	31-12-2011
49	Καπνοβιομηχανίας ΣΣΕ 4-8-2010	1-1-2010	31-12-2011
50	Κεραμοποιών ΣΣΕ 21-1-2011 (Υ)	1-1-2010	31-12-2011
51	Κινηματογράφου και Τηλεόρασης Τεχνικών ΣΣΕ 2-8-2010 (Υ)	1-1-2010	Αορίστου
52	Κλωστοϋφαντουργών ΣΣΕ 4-10-2010	1-1-2010	Αορίστου
53	Κοινωνικών Λειτουργών Βιομηχανίας ΣΣΕ 28-11-2008	1-1-2008	31-12-2009
54	Κοινωνικών Λειτουργών Ιδ. Παιδικών Σταθμών ΣΣΕ 8-10-2009	1-1-2009	Αορίστου
55	Κοινωνικών Λειτουργών ΝΠΔΔ ΥΑ 49532/2365/2008	1-1-2008	
	συνεχίζεται		

Πίνακας 3 (συνέχεια)			
Οι Διεπιχειρησιακές (Εθνικές, Κλαδικές και Ομοιοεπαγγελματικές) ρυθμίσεις που έχουν λήξει την 14.2.2013			
a/a	Τίτλος ΣΣΕ/Δ.Α. και Ημερομηνία Υπογραφής	Ημερομηνία Ισχύος	
56	Κονσερβοποιίας και Αλιπάστων ΣΣΕ 2-12-2010 (Y)	1-1-2010	αορίστου
57	Κονσερβοποιίας Κρέατος ΣΣΕ 22-12-2010	1-1-2010	31-12-2011
58	Κρέατος ΣΣΕ 16-12-2010 (Y)	1-1-2010	αορίστου
59	Κρέατος Αθηνών – Πειραιώς Δ.Α. 55/2008 (Y)	1-1-2008	31-12-2009
60	Κτηνιάτρων Βιομηχανίας–Βιοτεχνίας–Εμπορικών Επιχειρήσεων ΣΣΕ 25-8-2008	1-1-2008	31-12-2009
61	Κτηνιάτρων ΝΠΔΔ ΥΑ 49526/2362/2008	1-1-2008	
62	Λιπασμάτων Εταιρειών ΣΣΕ 26-11-2010 (Y)	1-1-2010	31-12-2011
63	Μετάλλου βιοτεχνίας ΣΣΕ 16-10-2010	1-1-2010	31-12-2012
64	Μεταφορών Πρακτορείων (Φορτοεκφορτωτών) ΣΣΕ 12-6-2008 (Y)	1-7-2008	31-12-2009
65	Μυλεργατών Δ.Α. 3/2012 (άλλο εργοδοτικό σωματείο ΣΣΕ 21.11.08) (Y)	7-9-2011	
66	Ναυπηγοεπισκευαστικής Ζώνης (Ηλεκτροτεχνιτών) ΣΣΕ 28-4-2009 (Y)	1-1-2009	αορίστου
67	Ναυπηγοεπισκευαστικής Ζώνης (Μεταλλουργικών) ΣΣΕ 30-4-2009 (Y)	1-1-2009	αορίστου
68	Ναυπηγοεπισκευαστικής Ζώνης (Ξυλουργικών) ΣΣΕ 7-5-2010	1-1-2010	αορίστου
69	Ναυτικών Πρακτορείων, Ναυτιλιακών Πρακτορείων & Επιχειρήσεων ΣΣΕ 23-12-2011	1-1-2010	αορίστου
70	Ξεναγών (HATTA) ΣΣΕ 10-6-2008 (Y)		αορίστου
71	Ξεναγών Διπλωματούχων Αθηνών – Πειραιώς - Περιχώρων ΣΣΕ 2-3-2010	1-11-2009	31-10-2011
72	Οινολόγων ΣΣΕ 29-9-2008	1-1-2008	31-12-2009
73	Οινοπνευματοποιίας ΣΣΕ 26-11-2010 (Y)	1-1-2010	31-12-2011
74	Περιοδεύοντων Πωλητών ΣΣΕ 29-11-2010 (Y)	1-1-2010	31-12-2011
75	Πετρελίου αργού εξορύξεως – μελετών – διύλισης Δ.Α. 8/2010 (Y)	9-12-2009	αορίστου
76	Πετρελίου και Υγραερίων ΣΣΕ 17-12-2010 (Y)	1-1-2010	31-12-2012
77	Ποντοπόρων Φορηγών Α.Ν. 89/67 ΣΣΕ 7-4-2011	1-1-2010	31-12-2012
78	Πρακτικών Μηχανικών Κλινικών Δ.Α. 17/2011	4-2-2010	αορίστου
79	Πρακτικών Μηχανικών Ξεοδοχείων ΣΣΕ 24-9-2010 (Y)	1-1-2010	31-12-2012
80	Πρεσβειών Ξένου Προσωπικού ΥΑ 49559/2375/2008	1-1-2008	
81	Πτηνοτροφικών Επιχειρήσεων ΣΣΕ 22-12-2010	1-1-2010	31-12-2011
82	Ραδιοφωνικών Σταθμών (Δημοσιογράφων – Συντακτών) ΣΣΕ 8-12-2008 (Y)	1-1-2008	31-12-2009
83	Ραδιοφωνικών Σταθμών (Δημοσιογράφων–Συντακτών Θεσσαλίας–Στερεάς–Ευβοίας) ΣΣΕ 14-6-2006	1-5-2006	30-4-2007
84	Ραδιοφωνικών Σταθμών – Τεχνικού Προσωπικού πλ. Αθηνών		
85	Ραδιοφωνικών Σταθμών – Υπαλλήλων Δ.Α. 16/2011 (Y)	1-6-2010	αορίστου
86	Ρυμούλκων Πληρωμάτων Βιομηχανικών Επιχειρήσεων ΣΣΕ 8-9-2010	1-1-2010	αορίστου
87	Σπορειαουργίας ΣΣΕ 26-11-2010 (Y)	1-1-2010	31-12-2011
88	Σχολών Τουριστικών Επαγγελματιών (κουζίνας προσωπικού), Σωματείων Ιδρυμάτων κ.λπ. Δ.Α. 38/2007	1-1-2007	αορίστου
89	Ταξί και αγοραίων αυτοκινήτων Δ.Α. 43/2010	1-1-2010	αορίστου
90	Τελετών γραφείων ΣΣΕ 20-6-2011		
91	Τεχνολόγων Τροφίμων Δ.Α. 49/2010	1-1-2010	αορίστου
92	Τουριστικών Συνοδών Δ.Α. 15/2010	18-11-2009	αορίστου
93	Τραπεζών Δ.Α. 37/2009	1-1-2009	αορίστου
94	Τσιμεντολίθων κ.λπ. Δ.Α. 48/2009 (Y)	1-1-2009	αορίστου
95	Τυπογράφων Δ.Α. 34/2006	1-1-2006	αορίστου
96	Τυποποιημένων Τροφίμων ΣΣΕ 24-7-2009 (Y)	1-1-2008	31-12-2009
97	Τυροκομικών Επιχειρήσεων ΣΣΕ 24-7-2009 (Y)	1-1-2009	αορίστου
98	Φαρμακοποιών Επιστημόνων ΣΣΕ 14-3-2011	1-1-2010	31-12-2012
99	Φυλάκων Βιομηχανικών – Βιοτεχνικών Επιχειρήσεων ΣΣΕ 6-12-2010 (Y)	1-1-2010	31-12-2011
100	Φυσιοθεραπευτών – Φυσιοθεραπευτών ΥΑ 49552/2373/2008	1-1-2008	
101	Χειριστών Βιομηχανίας Εμπορικών Βιοτεχνικών Επιχειρήσεων κ.λπ. ΣΣΕ 14-9-2010 (Y)	1-1-2010	31-12-2011
102	Χημικής Βιομηχανίας Δ.Α. 2/2011 (Y)	1-1-2010	31-12-2011
103	Χοιροτροφικών Επιχειρήσεων Δ.Α. 2/2011 (Y)	1-1-2010	αορίστου

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων αρχείου Ο.ΜΕ.Α. και στοιχείων Δελτίου Εργατικής Νομοθεσίας.

Σημειώσεις: (Y) = ΣΣΕ ή Δ.Α. η οποία είχε κηρυχθεί υποχρεωτική.

Πίνακας 4					
Η σύναψη Επιχειρησιακών ΣΣΕ ανά είδος συνδικαλιστικής οργάνωσης και ανά μήνα, 2011-2012					
ΜΗΝΑΣ - ΕΤΟΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	ΕΝΩΣΗ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ
2011					
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	12	0	0	0	12
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	5	0	0	0	5
ΜΑΡΤΙΟΣ	8	0	0	4	12
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	3	0	0	1	4
ΜΑΙΟΣ	12	0	0	0	12
ΙΟΥΝΙΟΣ	10	0	0	1	11
ΙΟΥΛΙΟΣ	14	0	0	0	14
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	5	0	0	0	5
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	7	0	0	0	7
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	9	0	0	0	9
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	8	6	0	1	15
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	4	24	0	6	34
ΣΥΝΟΛΟ 2011	97	30	0	13	140
2012					
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	15	34	26	0	75
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	14	46	29	0	89
ΜΑΡΤΙΟΣ	7	79	22	0	108
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	19	106	5	0	130
ΜΑΙΟΣ	42	124	7	0	173
ΙΟΥΝΙΟΣ	17	105	6	1	125
ΙΟΥΛΙΟΣ	13	54	0	0	67
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	6	29	0	0	35
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	9	37	0	0	46
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	7	29	0	0	36
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	10	29	0	0	39
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	8	24	0	0	32
ΣΥΝΟΛΟ 2012	167	696	95	1	959
%	17,4	72,6	9,9	0,1	100

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων αρχείου Υπουργείου Εργασίας και Ο.ΜΕ.Δ.

Πίνακας 5
Κατανομή Επιχειρησιακών ΣΣΕ 2012 ανά Κλάδο

ΚΛΑΔΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΣΣΕ	%
Α=ΓΕΩΡΓΙΑ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ	1	0,1
Γ=ΟΡΥΧΕΙΑ	3	0,3
Δ=ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	336	34,1
Ε=ΠΑΡΟΧΗ ΗΛ.ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ	13	1,3
ΣΤ=ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	13	1,3
Ζ=ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	214	21,9
Η=ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	193	19,8
Ι=ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	31	3,2
Κ=ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ, ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	56	5,7
Λ=ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΑΜΥΝΑ, ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	3	0,3
Μ=ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	9	0,9
Ν=ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	39	4,0
Ξ=ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ	23	2,4
Σύνολο	976	100

Πηγή : Επεξεργασία στοιχείων αρχείου Υπουργείου Εργασίας και αρχείου Ο.ΜΕ.Δ.

Πίνακας 6 Κλαδική κατανομή Συλλογικών Ρυθμίσεων ετών 2009-2011

ΚΛΑΔΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ		Κλαδικών Ρυθμίσεων						Ομοιοεπαγγελματικών Ρυθμίσεων						Επιχειρησιακών Ρυθμίσεων						
		2009		2010		2011		2009		2010		2011		ΚΛΑΔΟΙ	2009		2010		2011	
			%		%		%		%		%		%			%		%		%
A	ΓΕΩΡΓΙΑ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ, ΘΗΡΑ ΚΑΙ ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ	0	0,0	1	2,0	3	9,4	1	1,8	2	3,0	1	3,6	A	2	0,9	2	1,0	1	0,6
B	ΑΛΙΕΙΑ	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	3,6	B	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Γ	ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	2	3,1	0	0,0	2	6,3	0	0,0	1	1,5	0	0,0	Γ	1	0,4	0	0,0	1	0,6
Δ	ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	35	54,7	22	43,1	12	37,5	13	23,6	19	28,4	10	35,7	Δ	79	35,0	145	59,0	63	36,0
E	ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ	1	1,6	1	2,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	E	21	9,3	12	5,0	12	6,9
ΣΤ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	1	1,6	0	0,0	1	3,1	2	3,6	2	3,0	1	3,6	ΣΤ	8	3,5	2	1,0	6	3,4
Z	ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	1	1,6	2	3,9	1	3,1	3	5,5	5	7,5	1	3,6	Z	6	2,7	3	1,0	17	9,7
H	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	2	3,1	6	11,8	0	0,0	0	0,0	3	4,5	0	0,0	H	13	5,8	10	4,0	8	4,6
Θ	ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	1	1,6	3	5,9	3	9,4	9	16,4	12	17,9	5	17,9	Θ	34	15,0	17	7,0	20	11,4
I	ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	3	4,7	0	0,0	1	3,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	I	21	9,3	27	11,0	15	8,6
K	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	2	3,1	1	2,0	2	6,3	1	1,8	2	3,0	0	0,0	K	11	4,9	9	4,0	11	6,3
Λ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	6	9,4	4	7,8	2	6,3	5	9,1	7	10,4	1	3,6	Λ	6	2,7	5	2,0	4	2,3
M	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	0	0,0	0	0,0	0	0,0	7	12,7	7	10,4	3	10,7	M	4	1,8	2	1,0	3	1,7
N	ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	4	6,3	1	2,0	1	3,1	3	5,5	0	0,0	1	3,6	N	7	3,1	2	1,0	7	4,0
Ξ	Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών υπέρ του κοινωνικού συνόλου και άλλων υπηρεσιών κοινωνικού ή ατομικού χαρακτήρα	6	9,4	9	17,6	4	12,5	11	20,0	7	10,4	4	14,3	Ξ	13	5,8	8	3,0	7	4,0
O	ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ ΠΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΝ ΟΙΚΙΑΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΑΙ ΜΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΓΙΑ ΙΔΙΑ ΧΡΗΣΗ	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	O	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Π	ΕΤΕΡΟΔΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	Π	0	0,0	1	0,0	0	0,0
ΣΥΝΟΛΟ		64	100	51	100	32	100	55	100	67	100	28	100		226	100	245	100	175	100

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων αρχείου Ο.ΜΕ.Δ.

Πίνακας 7
Οι Επιχειρησιακές ΣΣΕ 2012 ανά Τόπο και Κλάδο

ΤΟΠΟΣ ΚΑΙ ΚΛΑΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	Αριθμός ΕΣΣΕ
ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑ	1
ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΆΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Ή ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	1
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ	7
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	1
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	1
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	5
ΑΡΚΑΔΙΑ	1
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	1
ΑΡΤΑ	1
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	1
ΑΤΤΙΚΗ	66
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	48
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	18
ΑΤΤΙΚΗ-ΑΘΗΝΑ	224
ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΆΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Ή ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	6
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	1
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	30
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	4
ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	21
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	3
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	41
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	16
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	30
ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	1
ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ	6
ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	12
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	53
ΑΤΤΙΚΗ-ΠΕΙΡΑΙΑΣ	98
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	94
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	2
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	2
ΑΧΑΪΑ	29
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	2
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	11
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	3
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	1

ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ	1
ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	5
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	6
ΒΕΡΟΙΑ	10
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	6
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	3
ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	1
ΒΟΛΟΣ	4
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	3
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	1
ΓΙΑΝΝΙΤΣΑ	1
ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	1
ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟ	1
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	1
ΔΡΑΜΑ	2
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	1
ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	1
ΕΛΑΣΣΟΝΑ	1
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	1
ΕΥΒΟΙΑ	2
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	2
ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ	2
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	1
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	1
ΗΜΑΘΙΑ	2
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	2
ΗΠΕΙΡΟΣ	1
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	1
ΘΑΣΟΣ	1
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	1
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	185
ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΆΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Ή ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	4
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	9
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	2
ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	1
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	2
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	77
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	8
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	45
ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	3
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	33
(κενό)* δεν είναι δυνατόν από τα διαθέσιμα στοιχεία να ορισθεί ο κλάδος	1

ΙΩΑΝΝΙΝΑ	42
ΑΓΝΩΣΤΟ	1
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	1
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	1
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	17
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	1
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	12
ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	2
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	7
ΚΑΒΑΛΑ	19
ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΆΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Ή ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	1
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	7
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	6
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	5
ΚΑΛΥΜΝΟΣ	1
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	1
ΚΑΤΕΡΙΝΗ	4
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	3
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	1
ΚΕΡΚΥΡΑ	3
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	3
ΚΙΑΚΙΣ	7
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	6
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	1
ΚΟΜΟΤΗΝΗ	21
ΓΕΩΡΓΙΑ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ, ΘΗΡΑ ΚΑΙ ΛΑΣΟΚΟΜΙΑ	1
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	1
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	6
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	1
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	5
ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ	1
ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	1
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	5
ΚΟΝΙΤΣΑ	2
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	1
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	1
ΚΟΡΙΝΘΙΑ	9
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	6
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	2
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	1
ΚΡΗΤΗ	45

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	3
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	2
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	18
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	12
ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ	2
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	8
ΚΩΣ	28
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	25
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	3
ΔΑΚΩΝΙΑ	2
ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	2
ΛΑΜΙΑ	6
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	1
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	1
ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ	1
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	3
ΛΑΡΙΣΑ	23
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	1
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	1
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	1
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	7
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	2
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	1
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	10
ΛΕΥΚΑΔΑ	1
ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	1
ΛΙΒΑΔΕΙΑ	1
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	1
ΛΙΤΟΧΩΡΟ	1
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	1
ΜΑΓΝΗΣΙΑ	26
ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΆΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Ή ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	2
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	4
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	8
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	2
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	3
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	7
ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙ	2
ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΆΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Ή ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	1
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	1
ΝΑΟΥΣΑ	2
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	1

ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	1
ΝΑΟΥΣΑ	1
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	1
ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ	1
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	1
ΝΑΥΠΑΙΟ	1
ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ	1
ΞΑΝΘΗ	8
ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΆΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Ή ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	1
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	3
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	4
ΟΡΕΣΤΙΑΔΑ	1
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	1
ΠΕΛΛΑ	6
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	4
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	1
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	1
ΠΕΡΙΑ	9
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	4
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	5
ΠΡΕΒΕΖΑ	4
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	2
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	1
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	1
ΡΟΔΟΠΗ	1
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	1
ΡΟΔΟΣ	7
ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΆΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Ή ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	1
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	1
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	2
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	3
ΣΑΛΑΜΙΝΑ	4
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	1
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	3
ΣΑΜΟΣ	1
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	1
ΣΕΡΡΕΣ	17
ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΆΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Ή ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	1
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	3
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	1
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	6
ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ	1

ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	5
ΣΠΑΡΤΗ	6
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	2
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	1
ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	3
ΣΥΡΟΣ	3
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	3
ΤΡΙΚΑΛΑ	8
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	2
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	1
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	5
ΤΡΙΠΟΛΗ	1
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	1
ΦΘΙΩΤΙΔΑ	1
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	1
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	6
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	1
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	4
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	1
ΧΙΟΣ	6
ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΆΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Ή ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	2
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	1
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	3
Γενικό σύνολο	976

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων αρχείου Ο.ΜΕ.Δ.

Πίνακας 8

Συλλογικές Ρυθμίσεις (ΣΣΕ – Δ.Α.) που καταγγέλθηκαν μετά την 14.2.2012

α/α	Κλάδος ή Επάγγελμα ΣΣΕ - Δ.Α.	ΣΣΕ / Δ.Α.	Καταγγελία
1	ΚΛΙΝΙΚΕΣ – ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΑ – ΟΙΚΟΙ	Δ.Α. 20/2011	1-3-2012
2	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΞΕΝΩΝ	ΣΣΕ 21-5-2010	12-3-2012
3	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ	Δ.Α. 31/2010	15-3-2012
4	ΟΔΗΓΟΙ (ΟΜ)	Δ.Α. 37/2010	15-3-2012
5	ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΟΧ	Δ.Α. 42/2010	26-3-2012
6	ΚΤΕΛ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	Δ.Α. 50/2010	28-3-2012
7	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΙΕΚ	Δ.Α. 10/2011	30-3-2012
8	ΞΕΝΑΓΟΙ Ο.Χ.	ΣΣΕ 28-7-2009	2-4-2012
9	ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ Ν. ΑΤΤΙΚΗΣ	Δ.Α. 14/2010	9-4-2012
10	ΑΙΣΘΗΤΙΚΟΙ (ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΟΜΟΡΦΙΑΣ)	ΣΣΕ 31-5-2010	11-4-2012
11	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ Ο.Χ.	ΣΣΕ 22-7-2010	18-4-2012
12	ΕΜΠΟΡΙΟ (ΣΕΛΠΕ)	ΣΣΕ 9-1-2012	20-4-2012
13	ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ	Δ.Α. 24/2011	20-4-2012
14	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ	Δ.Α. 12/2011	20-4-2012
15	ΚΥΤΙΟΠΟΙΑ	ΣΣΕ 7-7-2009	24-4-2012
16	ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ ΣΤΕΒ	Δ.Α. 43/2009	24-4-2012
17	ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ ΟΣΕΤΕ	ΣΣΕ 22-11-2010	24-4-2012
18	ΧΑΡΤΟΠΟΙΑ – ΧΑΡΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	ΣΣΕ 7-7-2009	24-4-2012
19	ΧΕΙΡΙΣΤΕΣ Η/Υ	ΣΣΕ 23-12-2010	24-4-2012
20	ΧΗΜΙΚΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ	ΣΣΕ 18-11-2010	24-4-2012
21	ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΜΒΕΛΕΙΑΣ (ΕΤΙΤΑ)	Δ.Α. 26/2011	30-4-2012
22	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΕΣ ΑΘΗΝΑ	ΣΣΕ 12-2-2009	2-5-2012
23	ΚΕΝΤΡΩΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ	Δ.Α. 27/2011	7-5-2012
24	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΣΣΕ 29-7-2009	10-5-2012
25	ΕΠΙΣΤΙΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ (ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ – ΚΑΦΕΝΕΙΑ)	Δ.Α. 36/2010	14-5-2012
26	ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΒΟΡ. ΕΛΛΑΔΟΣ	Δ.Α. 1/2012	15-5-2012
27	ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΡΗΤΗΣ	Δ.Α. 4/2012	15-5-2012
28	ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	Δ.Α. 2/2012	15-5-2012
29	ΥΠΟΘΗΚΟΦΥΛΑΚΕΙΩΝ ΑΜΙΣΘΩΝ	Δ.Α. 15/2011	18-5-2012
30	ΤΥΠΟΓΡΑΦΟΙ ΗΜΕΡ. ΕΠΑΡΧΙΑΚΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ	Δ.Α. 5/2011	21-5-2012
31	ΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΩΝ – ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ	Δ.Α. 33/2009	22-5-2012
32	ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ	ΣΣΕ 3-8-2010	22-5-2012
33	ΖΑΧΑΡΩΔΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΣΣΕ 29-7-2010	23-5-2012
34	ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΙ – ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ ΕΦΗΜ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ – ΘΡΑΚΗΣ	Δ.Α. 7/2010	15-6-2012
35	ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΜΕΣΙΤΕΣ	ΣΣΕ 9-6-2011	18-6-2012
36	ΑΡΓΥΡΟΧΡΥΣΟΧΟΪΑ	Δ.Α. 7/2011	29-6-2012
37	ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΩΝ ΕΙΔΩΝ	ΣΣΕ 26-11-2010	3-7-2012
38	ΑΛΛΑΝΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ	ΣΣΕ 22-12-2010	3-7-2012
39	ΟΔΗΓΟΙ ΒΥΤΙΟΦΟΡΩΝ	Δ.Α. 56/2010	4-7-2012
40	ΜΟΥΣΙΚΟΙ ΟΤΑ	ΣΣΕ 18-12-2008 & 1-4-2009	12-7-2012
41	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΑΝΩΤΕΡΩΝ ΣΧΟΛΩΝ	ΣΣΕ 26-5-2008	30-7-2012
42	ΠΡΑΚΤΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ – ΘΕΡΜΑΣΤΕΣ	ΣΣΕ 4-10-2010	30-7-2012
43	ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ	Δ.Α. 7/2012	3-8-2012
44	ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ (ΟΜΗΡΟΣ)	ΣΣΕ 9-9-2010	14-9-2012
45	ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ ΤΕΧΝΙΚΟΙ (Ε.Ι.Ι.Ρ.Α.)	Δ.Α. 8/2012	29-10-2012
46	ΖΑΧΑΡΩΔΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΣΣΕ 29-7-2010	13-11-2012
47	ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΦΩΝΗΤΩΝ – ΡΑΔΙΟΤΑΞΙ	ΣΣΕ 3-1-2012	4-12-2012
48	ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ Ο.Χ.	Δ.Α. 5/2011	4-1-2013

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων αρχείου Υπουργείου Εργασίας και Ο.ΜΕ.Α.

Πίνακας 9			
Μεταβολή στις Αποδοχές Διεπικησιακών ΣΣΕ του 2012 ανά είδος			
ΕΙΔΟΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΣΕ	% ΣΥΝΟΛΟΥ ΣΣΕ	% ΕΙΔΟΥΣ ΣΣΕ
ΚΛΑΔΙΚΗ ΕΘΝΙΚΗ	14	48,3	100,0
ΣΤΑΘΕΡΕΣ	4		28,6
ΜΕΙΩΣΗ 5%-9%	2		14,3
ΜΕΙΩΣΗ 10%-14%	2		14,3
ΜΕΙΩΣΗ 15%-19%	2		14,3
ΜΕΙΩΣΗ 20% και άνω	1		7,1
ΆΛΛΟ	3		21,4
ΚΛΑΔΙΚΗ ΤΟΠΙΚΗ	7	24,1	100,0
ΜΕΙΩΣΗ 15%-19%	4		57,1
ΆΛΛΟ	2		28,6
ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ	1		14,3
ΟΜΟΙΟΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΘΝΙΚΗ	2	6,9	100,0
ΣΤΑΘΕΡΕΣ	1		50,0
ΠΡΩΤΗ ΡΥΘΜΙΣΗ	1		50,0
ΟΜΟΙΟΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΤΟΠΙΚΗ	6	20,7	100,0
ΣΤΑΘΕΡΕΣ	2		33,3
ΜΕΙΩΣΗ 5%-9%	2		33,3
ΜΕΙΩΣΗ 10%-14%	1		16,7
ΠΡΩΤΗ ΡΥΘΜΙΣΗ	1		16,7
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	29	100,0	

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων αρχείου Υπουργείου Εργασίας και Ο.ΜΕ.Δ.

Πίνακας 10

Μεταβολή στις Αποδοχές των Διεπιχειρησιακών ΣΣΕ του 2012 ανά κλάδο Οικονομίας

ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΛΑΔΟΥ	ΤΙΤΛΟΣ ΚΛΑΔΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΣΕ	%
	ΣΤΑΘΕΡΕΣ	7	24,1
Δ	ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	1	3,4
Ζ	ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	1	3,4
Θ	ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	3	10,3
Ξ	Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών υπέρ του κοινωνικού συνόλου και άλλων υπηρεσιών κοινωνικού ή ατομικού χαρακτήρα	2	6,9
	ΜΕΙΩΣΗ 5%-9%	4	13,8
Θ	ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	2	6,9
Ζ	ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	1	3,4
Ξ	Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών υπέρ του κοινωνικού συνόλου και άλλων υπηρεσιών κοινωνικού ή ατομικού χαρακτήρα	1	3,4
	ΜΕΙΩΣΗ 10%-14%	3	10,3
Θ	ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	1	3,4
Ξ	Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών υπέρ του κοινωνικού συνόλου και άλλων υπηρεσιών κοινωνικού ή ατομικού χαρακτήρα	2	6,9
	ΜΕΙΩΣΗ 15%-19%	6	20,7
Η	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	6	20,7
	ΜΕΙΩΣΗ 20% ΚΑΙ ΑΝΩ	1	3,4
ΣΤ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	1	3,4
	Άλλο	5	17,2
Ξ	Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών υπέρ του κοινωνικού συνόλου και άλλων υπηρεσιών κοινωνικού ή ατομικού χαρακτήρα	2	6,9
Μ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	2	6,9
Θ	ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	1	3,4
	ΠΡΩΤΗ ΡΥΘΜΙΣΗ	2	6,9
Θ	ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	1	3,4
Ξ	Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών υπέρ του κοινωνικού συνόλου και άλλων υπηρεσιών κοινωνικού ή ατομικού χαρακτήρα	1	3,4
	ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ	1	3,4
Η	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	1	3,4
	ΣΥΝΟΛΟ	29	100,0

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων αρχείου Ο.ΜΕ.Δ.

Πίνακας 11		
Μεταβολή Θεσμικών όρων και Χρόνου Εργασίας στις Διεπχειρησιακές ΣΣΕ 2012		
ΘΕΣΜΙΚΟΙ ΟΡΟΙ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΣΕ	ΠΟΣΟΣΤΑ%
ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ	24	82,8
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ	1	3,4
ΑΠΟΜΕΙΩΣΗ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ	1	3,4
ΠΡΩΤΗ ΡΥΘΜΙΣΗ	2	6,9
ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗ	1	3,4
ΣΥΝΟΛΟ	29	100,0
ΟΡΟΙ ΧΡΟΝΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΑ	ΠΟΣΟΣΤΑ
ΣΤΑΘΕΡΟΙ	25	86,2
ΑΛΛΟ	1	3,4
ΠΡΩΤΗ ΡΥΘΜΙΣΗ	2	6,9
ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗ	1	3,4
ΣΥΝΟΛΟ	29	100,0

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Υπουργείου Εργασίας και αρχείου Ο.ΜΕ.Δ.

Πίνακας 12
Κατανομή Ρυθμίσεων Επιχειρησιακών ΣΣΕ 2012
για τις Αποδοχές

ΕΙΔΟΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ ΓΙΑ ΑΠΟΔΟΧΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΣΣΕ	ΠΟΣΟΣΤΑ
ΣΤΑΘΕΡΕΣ	157	16,1%
ΑΥΞΗΣΗ	7	0,7%
ΜΕΙΩΣΗ 5%-9%	10	1,0%
ΜΕΙΩΣΗ 10%-14%	40	4,1%
ΜΕΙΩΣΗ 15%-19%	38	3,9%
ΜΕΙΩΣΗ 20% και άνω	98	10,0%
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΕΓΣΣΕ	467	47,8%
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΕΝΟΥ ΚΑΤΩΤΑΤΟΥ ΜΙΣΘΟΥ	9	0,9%
ΑΛΛΟ	150	15,4%
Σύνολο	976	100,0%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων αρχείου Ο.ΜΕ.Δ.

Πίνακας 13		
Κατανομή των Μειώσεων στις Αποδοχές ΕΣΣΕ 2012		
ΥΨΟΣ ΜΕΙΩΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΣΣΕ	ΠΟΣΟΣΤΑ
ΜΕΙΩΣΗ 5%-9%	10	1,51%
ΜΕΙΩΣΗ 10%-14%	40	6,04%
ΜΕΙΩΣΗ 15%-19%	38	5,74%
ΜΕΙΩΣΗ 20% και άνω	98	14,80%
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΤΩΤΑΤΩΝ ΕΓΣΣΕ	467	70,54%
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΕΝΟΥ ΚΑΤΩΤΑΤΟΥ ΜΙΣΘΟΥ	9	1,36%
Σύνολο	662	100 %

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων αρχείου ΟΜΕΔ.

Πίνακας 14
Επιχειρησιακές ΣΣΕ και Μεταβολές Αποδοχών ανά Είδος
Συνδικαλιστικής Οργάνωσης

ΕΙΔΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΣΣΕ	ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΠΙ ΓΕΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΕΣΣΕ (976)	ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΑ ΕΙΔΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ	
ΕΝΩΣΗ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	705	72,23%	100%	ΕΠΙ ΣΥΝΟΛΟΥ ΕΝΩΣΗΣ ΠΡΟΣΩΠΩΝ (705)
ΣΤΑΘΕΡΕΣ	7	0,72%	0,99%	
ΑΥΞΗΣΗ	2	0,20%	0,28%	
ΜΕΙΩΣΗ 5%-9%	3	0,31%	0,43%	
ΜΕΙΩΣΗ 10%-14%	25	2,56%	3,55%	
ΜΕΙΩΣΗ 15%-19%	33	3,38%	4,68%	
ΜΕΙΩΣΗ 20% και άνω	84	8,61%	11,91%	
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΕΓΣΣΕ	461	47,23%	65,39%	
ΆΛΛΟ	82	8,40%	11,63%	
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΝΟΜΟΘΕΤ. ΚΑΤΩΤ. ΜΙΣΘΟΥ	8	0,82%	1,13%	
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	173	17,73%	100%	ΕΠΙ ΣΥΝΟΛΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ (173)
ΣΤΑΘΕΡΕΣ	58	5,94%	33,53%	
ΑΥΞΗΣΗ	4	0,41%	2,31%	
ΜΕΙΩΣΗ 5%-9%	7	0,72%	4,05%	
ΜΕΙΩΣΗ 10%-14%	15	1,54%	8,67%	
ΜΕΙΩΣΗ 15%-19%	5	0,51%	2,89%	
ΜΕΙΩΣΗ 20% και άνω	13	1,33%	7,51%	
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΕΓΣΣΕ	6	0,61%	3,47%	
ΆΛΛΟ	64	6,56%	36,99%	
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΝΟΜΟΘΕΤ. ΚΑΤΩΤ. ΜΙΣΘΟΥ	1	0,10%	0,58%	
ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ	1			Α' ΒΑΘΜΙΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ (97)
ΆΛΛΟ	1	0,10%	100%	
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	97			
ΣΤΑΘΕΡΕΣ	92	9,43%	94,85%	
ΑΥΞΗΣΗ	1	0,10%	1,03%	
ΜΕΙΩΣΗ 20% και άνω	1	0,10%	1,03%	
ΆΛΛΟ	3	0,31%	3,09%	
Γενικό σύνολο	976	100%		

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων αρχείου Ο.ΜΕ.Δ.

Πίνακας 15			
Επιχειρησιακές ΣΣΕ ανά Συνδικαλιστική Οργάνωση, αρχική ή ανανεούμενη ρύθμιση και Μεταβολή στις Αποδοχές, 2012			
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΣΣΕ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΣΥΝΟΛΟΥ ΕΣΣΕ (976)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΑ ΕΙΔΟΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ (841)
Α ΡΥΘΜΙΣΗ	841	86,2%	
ΕΝΩΣΗ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	705	72,2%	83,8%
ΣΤΑΘΕΡΕΣ	7	0,9%	0,8%
ΑΥΞΗΣΗ	2	0,2%	0,2%
ΜΕΙΩΣΗ 5%-9%	3	0,4%	0,4%
ΜΕΙΩΣΗ 10%-14%	25	3,0%	3,0%
ΜΕΙΩΣΗ 15%-19%	33	4,0%	3,9%
ΜΕΙΩΣΗ 20% και άνω	84	10,2%	10,0%
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΑΠΟΛΟΧΩΝ ΕΓΣΣΕ	461	56,2%	54,8%
ΆΛΛΟ	82	10,0%	9,8%
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΝΟΜΟΘΕΤ. ΚΑΤΩΤ. ΜΙΣΘΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	43	4,4%	5,1%
ΣΤΑΘΕΡΕΣ	7	0,7%	0,8%
ΑΥΞΗΣΗ	1	0,1%	0,1%
ΜΕΙΩΣΗ 5%-9%	2	0,2%	0,2%
ΜΕΙΩΣΗ 10%-14%	4	0,4%	0,5%
ΜΕΙΩΣΗ 15%-19%	3	0,3%	0,4%
ΜΕΙΩΣΗ 20% και άνω	5	0,5%	0,6%
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΑΠΟΛΟΧΩΝ ΕΓΣΣΕ	5	0,5%	0,6%
ΆΛΛΟ	16	1,6%	1,9%
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	93	9,5%	11,1%
ΣΤΑΘΕΡΕΣ	91	11,1%	10,8%
ΜΕΙΩΣΗ 20% και άνω	1	0,1%	0,1%
ΆΛΛΟ	1	0,1%	0,1%
			ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΑ ΕΙΔΟΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ (135)
ΑΝΑΝΕΟΥΜΕΝΗ ΡΥΘΜΙΣΗ	135	13,8%	
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	130	13,3%	96,3%
ΣΤΑΘΕΡΕΣ	37	3,8%	27,4%
ΑΥΞΗΣΗ	3	0,3%	2,2%
ΜΕΙΩΣΗ 5%-9%	3	0,3%	2,2%
ΜΕΙΩΣΗ 10%-14%	9	0,9%	6,7%
ΜΕΙΩΣΗ 15%-19%	2	0,2%	1,5%
ΜΕΙΩΣΗ 20% και άνω	6	0,6%	4,4%
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΑΠΟΛΟΧΩΝ ΕΓΣΣΕ	1	0,1%	0,7%
ΆΛΛΟ	43	4,4%	31,9%
ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ	1	0,1%	0,7%
ΆΛΛΟ	1	0,1%	0,7%
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	4	0,4%	3,0%
ΑΥΞΗΣΗ	1	0,1%	0,7%
ΆΛΛΟ	2	0,2%	1,5%
Σύνολο	976		

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων αρχείου Ο.ΜΕ.Α.

Πίνακας 16
Οι Επιχειρησιακές ΣΣΕ ανά Κλάδο και ανά Εύρος Μεταβολής
στις Αποδοχές, 2012

ΚΛΑΔΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΣΣΕ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΣΥΝΟΛΟΥ ΕΣΣΕ	ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ
ΣΥΝΟΛΟ ΚΛΑΔΩΝ	976		
Α=ΓΕΩΡΓΙΑ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ	1	0,1%	
7=ΕΓΣΕΕ	1	0,1%	
Γ=ΟΡΥΧΕΙΑ	3	0,3%	
0=ΣΤΑΘΕΡΕΣ	1	0,1%	
Λ=ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	335	34,3%	ΕΠΙ 335
0=ΣΤΑΘΕΡΕΣ	121	12,4%	36,1%
1=ΑΥΞΗΣΗ	5	0,5%	1,5%
2=ΜΕΙΩΣΗ (5%-9%)	3	0,3%	0,9%
3= ΜΕΙΩΣΗ (10%-14%)	14	1,4%	4,2%
4=ΜΕΙΩΣΗ (15%-19%)	9	0,9%	2,7%
5=ΜΕΙΩΣΗ (20% και άνω)	35	3,6%	10,4%
7=ΕΓΣΣΕ	113	11,6%	33,7%
8=ΆΛΛΟ	34	3,5%	10,1%
9=ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΕΝΟΣ ΜΙΣΘΟΣ	1	0,1%	0,3%
Ε=ΠΑΡΟΧΗ ΗΛ.ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ	13	1,3%	ΕΠΙ 13
0=ΣΤΑΘΕΡΕΣ	3	0,3%	23,1%
7=ΕΓΣΣΕ	1	0,1%	7,7%
8=ΆΛΛΟ	9	0,9%	69,2%
Ζ=ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	215	22,0%	ΕΠΙ 215
0=ΣΤΑΘΕΡΕΣ	8	0,8%	3,7%
2=ΜΕΙΩΣΗ (5%-9%)	1	0,1%	0,5%
3= ΜΕΙΩΣΗ (10%-14%)	10	1,0%	4,7%
4=ΜΕΙΩΣΗ (15%-19%)	11	1,1%	5,1%
5=ΜΕΙΩΣΗ (20% και άνω)	27	2,8%	12,6%
7=ΕΓΣΣΕ	130	13,3%	60,5%
8=ΆΛΛΟ	26	2,7%	12,1%
9=ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΕΝΟΣ ΜΙΣΘΟΣ	2	0,2%	0,9%
Η=ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	193	19,8%	ΕΠΙ 193
0=ΣΤΑΘΕΡΕΣ	2	0,2%	1,0%
2=ΜΕΙΩΣΗ (5%-9%)	1	0,1%	0,5%
3= ΜΕΙΩΣΗ (10%-14%)	3	0,3%	1,6%
4=ΜΕΙΩΣΗ (15%-19%)	7	0,7%	3,6%
5=ΜΕΙΩΣΗ (20% και άνω)	10	1,0%	5,2%
7=ΕΓΣΣΕ	143	14,7%	74,1%
8=ΆΛΛΟ	22	2,3%	11,4%
9=ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΕΝΟΣ ΜΙΣΘΟΣ	5	0,5%	2,6%
Θ=ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	42	4,3%	ΕΠΙ 42
0=ΣΤΑΘΕΡΕΣ	5	0,5%	11,9%
2=ΜΕΙΩΣΗ (5%-9%)	1	0,1%	2,4%
3= ΜΕΙΩΣΗ (10%-14%)	1	0,1%	2,4%
4=ΜΕΙΩΣΗ (15%-19%)	5	0,5%	11,9%
5=ΜΕΙΩΣΗ (20% και άνω)	3	0,3%	7,1%
7=ΕΓΣΣΕ	18	1,8%	42,9%
8=ΆΛΛΟ	9	0,9%	21,4%
Ι=ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	31	3,2%	ΕΠΙ 31
0=ΣΤΑΘΕΡΕΣ	6	0,6%	19,4%
1=ΑΥΞΗΣΗ	2	0,2%	6,5%
2=ΜΕΙΩΣΗ (5%-9%)	2	0,2%	6,5%
3= ΜΕΙΩΣΗ (10%-14%)	1	0,1%	3,2%
5=ΜΕΙΩΣΗ (20% και άνω)	2	0,2%	6,5%
7=ΕΓΣΣΕ	3	0,3%	9,7%
8=ΆΛΛΟ	15	1,5%	48,4%
			συνεχίζεται

Πίνακας 16 (συνέχεια)			
Οι Επιχειρησιακές ΣΣΕ ανά Κλάδο και ανά Εύρος Μεταβολής στις Αποδοχές, 2012			
Κ=ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ, ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	56	5,7%	ΕΠΙ 56
0=ΣΤΑΘΕΡΕΣ	2	0,2%	3,6%
3= ΜΕΙΩΣΗ (10%-14%)	2	0,2%	3,6%
4=ΜΕΙΩΣΗ (15%-19%)	5	0,5%	8,9%
5=ΜΕΙΩΣΗ (20% και άνω)	4	0,4%	7,1%
7=ΕΓΣΣΕ	29	3,0%	51,8%
8=ΆΛΛΟ	13	1,3%	23,2%
9=ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΕΝΟΣ ΜΙΣΘΟΣ	1	0,1%	1,8%
συνεχίζεται			
Λ=ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΑΜΥΝΑ, ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	3	0,3%	ΕΠΙ 3
0=ΣΤΑΘΕΡΕΣ	2	0,2%	66,7%
5=ΜΕΙΩΣΗ (20% και άνω)	1	0,1%	33,3%
Μ=ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	9	0,9%	ΕΠΙ 9
0=ΣΤΑΘΕΡΕΣ	1	0,1%	11,1%
7=ΕΓΣΣΕ	2	0,2%	22,2%
8=ΆΛΛΟ	6	0,6%	66,7%
Ν=ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	39	4,0%	ΕΠΙ 39
0=ΣΤΑΘΕΡΕΣ	1	0,1%	2,6%
2=ΜΕΙΩΣΗ (5%-9%)	1	0,1%	2,6%
3= ΜΕΙΩΣΗ (10%-14%)	6	0,6%	15,4%
5=ΜΕΙΩΣΗ (20% και άνω)	10	1,0%	25,6%
7=ΕΓΣΣΕ	13	1,3%	33,3%
8=ΆΛΛΟ	8	0,8%	20,5%
Ξ=ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ	23	2,4%	ΕΠΙ 23
0=ΣΤΑΘΕΡΕΣ	5	0,5%	21,7%
2=ΜΕΙΩΣΗ (5%-9%)	1	0,1%	4,3%
3= ΜΕΙΩΣΗ (10%-14%)	3	0,3%	13,0%
4=ΜΕΙΩΣΗ (15%-19%)	1	0,1%	4,3%
5=ΜΕΙΩΣΗ (20% και άνω)	3	0,3%	13,0%
7=ΕΓΣΣΕ	3	0,3%	13,0%
8=ΆΛΛΟ	7	0,7%	30,4%
ΣΤ=ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	13	1,3%	ΕΠΙ 13
5=ΜΕΙΩΣΗ (20% και άνω)	3	0,3%	23,1%
7=ΕΓΣΣΕ	9	0,9%	69,2%
8=ΆΛΛΟ	1	0,1%	7,7%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων αρχείου Ο.ΜΕ.Δ.

Πίνακας 17
Οι ΕΣΣΕ του 2012 και οι Μεταβολές στις Θεσμικές Ρυθμίσεις

ΕΙΔΟΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΣΣΕ	ΠΟΣΟΣΤΑ
0= ΚΑΜΙΑ ΑΛΛΑΓΗ	290	29,7%
1=ΝΕΑ ΘΕΣΜΙΚΑ-ΒΕΛΤΙΩΣΗ	3	0,3%
3=ΜΕΙΩΣΗ 1-2 ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ	22	2,3%
4= ΡΗΤΡΑ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗΣ	145	14,9%
5=ΑΠΟΥΣΙΑ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ	3	0,3%
6=ΚΑΜΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑ	248	25,4%
7=ΕΓΣΣΕ	219	22,4%
8=ΆΛΛΟ	46	4,7%
Σύνολο	976	100,0%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων αρχείου Ο.ΜΕ.Δ.

Πίνακας 18
Οι Μεταβολές στις Θεσμικές Ρυθμίσεις στις ΕΣΣΕ του 2012 ανά Είδος
Συνδικαλιστικής Οργάνωσης

ΕΙΔΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΣΣΕ	ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΠΙ ΣΥΝΟΛΟΥ ΕΣΣΕ (976)	ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΑ ΕΙΔΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΕΝΩΣΗ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	705		
0= ΚΑΜΙΑ ΑΛΛΑΓΗ	104	10,7%	14,8%
3=ΜΕΙΩΣΗ 1-2 ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ	3	0,3%	0,4%
4= ΡΗΤΡΑ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗΣ	136	13,9%	19,3%
5=ΑΠΟΥΣΙΑ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ	2	0,2%	0,3%
6=ΚΑΜΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑ	232	23,8%	32,9%
7=ΕΓΣΣΕ	211	21,6%	29,9%
8=ΆΛΛΟ	17	1,7%	2,4%
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	173		
0= ΚΑΜΙΑ ΑΛΛΑΓΗ	93	9,5%	53,8%
1=ΝΕΑ ΘΕΣΜΙΚΑ-ΒΕΛΤΙΩΣΗ	3	0,3%	1,7%
3=ΜΕΙΩΣΗ 1-2 ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ	18	1,8%	10,4%
4= ΡΗΤΡΑ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗΣ	8	0,8%	4,6%
5=ΑΠΟΥΣΙΑ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ	1	0,1%	0,6%
6=ΚΑΜΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑ	15	1,5%	8,7%
7=ΕΓΣΣΕ	7	0,7%	4,0%
8=ΆΛΛΟ	28	2,9%	16,2%
ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ	1		
8=ΆΛΛΟ	1	0,1%	100,0%
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	97		
0= ΚΑΜΙΑ ΑΛΛΑΓΗ	94	9,6%	96,9%
3=ΜΕΙΩΣΗ 1-2 ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ	1	0,1%	1,0%
4= ΡΗΤΡΑ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗΣ	1	0,1%	1,0%
6=ΚΑΜΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑ	1	0,1%	1,0%
Σύνολο	976		

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων αρχείου Ο.ΜΕ.Δ.

Πίνακας 19
Οι Μεταβολές στις Ρυθμίσεις του Χρόνου Εργασίας στις ΕΣΣΕ 2012

ΡΥΘΜΙΣΗ ΓΙΑ ΧΡΟΝΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΣΣΕ	ΠΟΣΟΣΤΑ
0=ΣΤΑΘΕΡΟΣ	431	44,2%
1=ΜΕΙΩΣΗ	1	0,1%
2=ΑΥΞΗΣΗ	7	0,7%
3=ΕΞΑΗΜΕΡΟ	45	4,6%
4=ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ	21	2,2%
6=ΚΑΜΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑ	246	25,2%
7=ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΟΡΩΝ ΕΓΣΣΕ	167	17,1%
8=ΆΛΛΟ	58	5,9%
Σύνολο	976	100,0%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων αρχείου ΟΜΕΔ.

Πίνακας 20

**Οι Μεταβολές στις Ρυθμίσεις του Χρόνου Εργασίας στις ΕΣΣΕ του 2012
ανά Είδος Συνδικαλιστικής Οργάνωσης**

ΕΙΔΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΣΣΕ	ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΠΙ ΣΥΝΟΛΟΥ ΕΣΣΕ (976)	ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΑ ΕΙΔΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΕΝΩΣΗ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	705		
0=ΣΤΑΘΕΡΟΣ	221	22,6%	31,3%
1=ΜΕΙΩΣΗ	1	0,1%	0,1%
2=ΑΥΞΗΣΗ	2	0,2%	0,3%
3=ΕΞΑΗΜΕΡΟ	41	4,2%	5,8%
4=ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ	17	1,7%	2,4%
6=ΚΑΜΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑ	226	23,2%	32,1%
7=ΕΓΣΣΕ	163	16,7%	23,1%
8=ΆΛΛΟ	34	3,5%	4,8%
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	173		
0=ΣΤΑΘΕΡΟΣ	116	11,9%	67,1%
2=ΑΥΞΗΣΗ	3	0,3%	1,7%
3=ΕΞΑΗΜΕΡΟ	4	0,4%	2,3%
4=ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ	4	0,4%	2,3%
6=ΚΑΜΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑ	19	1,9%	11,0%
7=ΕΓΣΣΕ	4	0,4%	2,3%
8=ΆΛΛΟ	23	2,4%	13,3%
ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ	1		
0=ΣΤΑΘΕΡΟΣ	1	0,1%	100,0%
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	97		
0=ΣΤΑΘΕΡΟΣ	93	9,5%	95,9%
2=ΑΥΞΗΣΗ	2	0,2%	2,1%
6=ΚΑΜΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑ	1	0,1%	1,0%
8=ΆΛΛΟ	1	0,1%	1,0%
Γενικό σύνολο	976		

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων αρχείου Ο.ΜΕ.Δ.

Πίνακας 21			
Η Διάρκεια Ισχύος των ΕΣΣΕ 2012 ανά Είδος Συνδικαλιστικής Οργάνωσης			
ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΙΣΧΥΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΣΣΕ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΣΥΝΟΛΟΥ ΕΣΣΕ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΕΙΔΟΥΣ
ΑΟΡΙΣΤΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ	295	30,2	
1 ΕΤΟΣ	250	25,6	
1,5 ΕΤΟΣ	3	0,3	
2 ΕΤΗ	133	13,6	
3 ΕΤΗ	172	17,6	
4 ΕΤΗ	7	0,7	
ΆΛΛΟ	116	11,9	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	976	100,0	
ΕΝΩΣΗ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	705	72,2	
ΑΟΡΙΣΤΗΣ	175	17,9	24,8
1 ΕΤΟΣ	181	18,5	25,7
2 ΕΤΗ	89	9,1	12,6
3 ΕΤΗ	154	15,8	21,8
4 ΕΤΗ	7	0,7	1,0
ΆΛΛΟ	99	10,1	14,0
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	173	17,7	
ΑΟΡΙΣΤΗΣ	27	2,8	15,6
1 ΕΤΟΣ	66	6,8	38,2
1,5 ΕΤΟΣ	3	0,3	1,7
2 ΕΤΗ	43	4,4	24,9
3 ΕΤΗ	17	1,7	9,8
ΆΛΛΟ	17	1,7	9,8
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ -	97	9,9	
ΑΟΡΙΣΤΗΣ	93	9,5	95,9
1 ΕΤΟΣ	3	0,3	3,1
2 ΕΤΗ	1	0,1	1,0
ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ	1	0,1	
3 ΕΤΗ	1	0,1	

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων αρχείου Ο.ΜΕ.Δ.

Πίνακας 22**Το Περιεχόμενο των Διαιτητικών Αποφάσεων του 2011**

ΑΠΟΛΟΧΕΣ (26 επί 27 Διαιτητικών Αποφάσεων*)	ΑΡΙΘΜΟΣ Δ.Α.	ΠΟΣΟΣΤΑ %
ΣΤΑΘΕΡΕΣ	11	42,3
ΑΥΞΗΣΗ	13	50,0
ΜΕΙΩΣΗ 5-9%	1	3,8
Α' ρύθμιση αποδοχών	1	3,8
ΑΠΟΛΟΧΕΣ ΕΝΑΝΤΙ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ (25 Δ.Α.)		
ΣΤΑΘΕΡΕΣ	11	44,0
ΑΥΞΗΣΗ	13	52,0
ΜΕΙΩΣΗ 5-9%	1	4,0
ΘΕΣΜΙΚΟΙ ΟΡΟΙ		
ΣΤΑΘΕΡΟΙ	26	96,3
Α' ρύθμιση	1	3,7
ΟΡΟΙ ΓΙΑ ΧΡΟΝΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΣΤΑΘΕΡΟΙ	26	96,3
Α' ρύθμιση	1	3,7

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων αρχείου Ο.ΜΕ.Δ.

- Σε μία Δ.Α. το αντικείμενο ήταν η ρύθμιση του κανονισμού Εργασίας.

